

**«ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

**2016թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ
ԵՎ ԱՅԴ ԱՄՍԱԹՎԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ
ՀԱՄԱԽՍԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ	
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	5
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	9

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է «Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի (Հիմնադրամ) կից ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2016թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփը:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակը 2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՄ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՄ կանոնների: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքը կիրառելու համար, եթե չկա Հիմնադրամը լուծարելու կամ

գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, գեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Հիմնադրամի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք

բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հիմնադրամին դադարեցնել անընդհատության սկզբունքի կիրառումը.

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ղեկավարությունը, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Թաթուլ Մովսիսյան

Գլխավոր տնօրեն

Ղուկաս Աթոյան

Առաջադրանքի ղեկավար

23 մարտի, 2017թ.,

ք.Երևան, Պ.Սևակի 8

**«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

000 դրամ	Ծանոթ.	31/12/16	31/12/15
Ակտիվ			
Հիմնական միջոցներ	9	46,718,328	45,625,626
Ոչ երբեքական ակտիվներ	10	35,062	46,061
Կենսաբանական ակտիվներ		564	53
Կանխավճար ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	11	8,932	278,977
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		47,762,885	45,950,717
Պաշարներ	12	141,737	140,704
Կանխավճար պաշարների և ծառայությունների համար	13	121,489	5,666
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	14	130,974	1,137,336
Շահութահարկի կանխավճար		150,034	-
Կանխավճար հարկերի և պարտադիր վճարների գծով	22	138,905	4,294
Ավանդներ	15	430,564	307,256
Դրամական միջոցներ	16	3,180,954	2,901,817
Այլ ընթացիկ ակտիվներ	17	6,227	7,313
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		4,300,883	4,504,386
Ընդամենը ակտիվներ		51,063,769	50,455,103
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Զբաղիված շահույթ	18	40,829,342	39,671,696
Պահուստային կապիտալ	18	169,894	169,894
Ընդամենը սեփական կապիտալ		40,999,236	39,841,590
Փոխառություններ		570	470
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	30	5,744,662	5,767,022
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	19	2,368,814	2,489,744
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		8,114,046	8,257,236
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	20	68,358	59,478
Կանխավճար ծառայությունների համար	21	1,143,444	1,263,788
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		4,596	421,837
Այլ հարկերի և պարտ.վճարների գծով պարտավորություն	22	148,593	166,405
Աշխատավարձի և այլ կարճ.հատուց-ի գծով պարտ-թյուն	23	198,599	206,516
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	24	385,720	237,058
Այլ պարտավորություններ	25	1,177	1,195
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		1,950,487	2,356,277
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		51,063,769	50,455,103

Ռեկտոր

Ա.Սիմոնյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ռ.Գրիգորյան

9-52 էջերը ծանուցվածությամբ հաստատված են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

**«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
համախմբված հաշվետվություն
2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

<i>Միլիոն դրամ</i>		Ծանոթ.	2016	2015
Շարունակական գործունեությունից շահույթ (վնաս)				
Հասույթ	27		8,831,295	8,749,841
Վաճառքի ինքնարժեք	28		(6,761,671)	(6,773,918)
Համախառն շահույթ			2,069,624	1,975,923
Այլ եկամուտներ (ծախսեր)	29		(250,168)	(568,338)
Իրացման ծախսեր			(7,184)	(5,119)
Վարչական ծախսեր			(751,055)	(774,267)
Գործառնական շահույթ			1,061,217	628,199
Ֆինանսական եկամուտներ			387,346	200,896
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ (վնաս)			(9,534)	(33,622)
Շահույթ մինչև հարկումը			1,439,029	795,473
Շահութահարկի գծով ծախս	30		(281,383)	(265,153)
Զուտ շահույթ			1,157,645	530,320
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			1,157,645	530,320

Ռեկտոր

Ա. Միմոնյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ռ. Գրիգորյան

**«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի
Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն
2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

	‘000 դրամ	Ծանոթ շահույթ	Չբաշխված շահույթ	Պահուս- տային կապիտալ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014	18		39,141,376	169,894	39,311,270
Զուտ շահույթ			530,320	-	530,320
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			-	-	-
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկերի			530,320	-	530,320
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015			39,671,696	169,894	39,841,590
Զուտ շահույթ			1,157,645	-	1,157,645
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			-	-	-
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկերի			1,157,645	-	1,157,645
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016			40,829,340	169,894	40,999,234

Ռեկտոր

Ա. Միմոնյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ռ. Գրիգորյան

**«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն
2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

ՄԻԼԻԱՐԴ	Ծանոթ	2016	2015
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր	16		
վաճառքներից		8,752,490	8,496,868
այլ գործունեությունից		2,089,955	1,760,701
կույրների, ապրանքների ձեռք բերումից		(171,388)	(189,068)
աշխատանքների, ծառայությունների ձեռք բերումից		(874,398)	(775,809)
վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից		(7,150,985)	(7,074,887)
շահութահարկ		(876,000)	(249,900)
այլ հարկեր, պարտադիր վճարներ		(41,676)	(441,551)
այլ		(755,375)	(674,400)
Գործառնական գործունեությունից դրամական գույտ հոսքեր		972,623	851,954
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր			
հիմնական միջոցների վաճառքից		823,744	1,343,170
տոկոսների ստացումից		379,872	174,424
ավանդների տրամադրումից		(503,305)	(520,000)
տրամադրված ավանդների մարումից		380,000	320,000
հիմնական միջոցների և ոչ կյութական ակտիվների ձեռքբերումից		(1,765,922)	(1,191,861)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական գույտ հոսքեր		(685,610)	125,733
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական գույտ հոսքեր		-	-
Ընդամենը դրամական միջոցների գույտ հոսքեր		287,012	977,687
արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ		(7,875)	(33,662)
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 1 հունվարի		2,901,817	1,957,792
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի		3,180,954	2,901,817

Ռեկտոր

Ա.Մխմեդյան

Գլխավոր տնօրեն

Ռ.Գրիգորյան

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

«Երևանի պետական համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը հիմնադրվել է 2002թ.-ին: 2014 թ. նոյեմբերին ՀՀ կառավարության որոշմամբ վերակազմակերպվել է հիմնադրամի: «Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ կամ Կազմակերպություն) «Երևանի պետական համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (պետական գրանցման համարը՝ 273.210.03130) իրավահաջորդն է (փոխանցման ակտին համապատասխան):

Հիմնադրամը կրթական, գիտահետազոտական և մշակութային ինքնավար, բարձրագույն ուսումնական հաստատություն է, որի գործունեությունը նպատակաուղղված է հայագիտական, բնագիտական, սոցիալ-տնտեսագիտական, հումանիտար գիտությունների և տեխնիկայի, մշակույթի տարբեր ուղղություններով կրթության, հիմնարար ու կիրառական գիտական հետազոտությունների և ուսումնառության կազմակերպմանը՝ հանրակրթական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն մասնագիտական, հետբուհական մասնագիտական և լրացուցիչ կրթության մակարդակներում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով և կրթական ծրագրերով:

Հիմնադրամի հիմնադիրը Հայաստանի Հանրապետությունն է՝ ի դեմս ՀՀ կառավարության: Հայաստանի Հանրապետության անունից հանդես եկող պետական կառավարման լիազոր մարմինը ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունն է:

Հիմնադրամը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ունի

ա) երեք դուստր ընկերություն՝

- «ԵՊՀ հրատարակչություն» ՍՊԸ, և
- «ԵՊՀ երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ և
- «ԵՊՀ ուսանողական ծառայություններ» ՍՊԸ (գրանցվել է 14.03.2016թ.):

բ) առանձացված ստորաբաժանում՝

- ԵՊՀ-ի Իջևանի մասնաճյուղ և

Հիմնադրամը չունի ասոցիացված կազմակերպություններ և համատեղ վերահսկվող միավորներ:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ընդգրկում են Հիմնադրամը, իր դուստր ընկերությունները և առանձացված ստորաբաժանումը:

Հիմնադրամի գործունեության հիմնական տեսակները՝

- բարձրագույն, միջին, հետբուհական մասնագիտական, հանրակրթական և լրացուցիչ կրթության կազմակերպում,
- օտարերկրյա դիմորդների նախապատրաստական կրթության կազմակերպում,
- մշակույթի բնագավառում կրթական գործունեության իրականացում,
- գիտամանկավարժական կադրերի պատրաստում, վերապատրաստում, որակավորման բարձրացում,
- գիտահետազոտական, գիտատեխնիկական, արտադրական աշխատանքների իրականացում, դրանց արդյունքների առևտրայնացում,
- խորհրդատվական, փորձագիտական ծառայությունների մատուցում,
- հրատարակչական, տպագրական գործունեության ծավալում և դրա արդյունքների իրացում, գրքերի և այլ տպագրական նյութերի վաճառքի իրականացում,
- իր կողմից հրատարակվող տպագիր և էլեկտրոնային միջոցներով գովազդի իրականացում,
- կրթական և ուսումնական վճարովի դասընթացների կազմակերպում,
- միջազգային ուսումնական և գիտատեխնիկական ծրագրերի իրականացում,
- աշխատողների, սովորողների և այլ անձանց հանրային սննդի, հանգստի, բուժման, կենցաղի կազմակերպում և սպասարկում:

Աշխատակիցների միջին ցուցակային թվաքանակը 2016թ. կազմել է 2,752 անձ և 2015թ.՝ 2,740 անձ: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամն ունի 19 ֆակուլտետ, 2 ինստիտուտ, 20 ուսումնական կենտրոններ և լաբորատորիաներ, 58 մասնագիտություն, 18942 ուսանող (ԵՊՀ-ի ուսանողներ՝ 17,446,

Իջևանի մասնաճյուղի ուսանողներ՝ 1,496), որոնցից 2,914-ի ուսման վարձը լրիվ փոխհատուցվում է պետության կողմից ուսանողական նպաստի ձևով (ԵՊՀ-ի ուսանողներ՝ 2,760, Իջևանի մասնաճյուղի ուսանողներ՝ 154):

Հիմնադրամի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Ալեք Մանուկյան 1: Կազմակերպությունը, բացի Ալեք Մանուկյան 1 հասցեից, գործունեություն է իրականացնում նաև Աբովյան 52 (Թիվ 6 և 8 մասնաշենքեր), Կիևյան 1/ա (Քաղ. պաշտ-պանության մասնաշենք) հասցեներում, ինչպես նաև ք. Իջևանում (մ/ճ), Ծաղկաձորի, Հանքավանի, Բյուրականի ուսումնական բազաներում և Դիլիջանում (ճամբար):

Հիմնադրամի կառավարումը հիմնված է իր ինքնավարության վրա՝ միանձնյա և կոլեգիալ կառավարման սկզբունքների գույակցմամբ, հիմնադրի, լիազոր մարմնի, հոգաբարձուների խորհրդի, գիտական խորհրդի և ռեկտորի գործառույթների իրականացմամբ:

Հիմնադրամի կառավարման մարմիններն են՝

1) հոգաբարձուների խորհուրդը.

2) կառավարիչը (այսուհետ՝ ռեկտոր):

Հիմնադրամի կառավարման բարձրագույն և հսկողություն իրականացնող մարմինը հոգաբարձուների խորհուրդն է, որի լիազորությունների ժամկետը 5 տարի է: Հոգաբարձուների խորհուրդը ձևավորվում է ԵՊՀ-ի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, սովորողների, հիմնադրի և լիազոր մարմնի ներկայացուցիչներից: ԵՊՀ-ի հոգաբարձուների խորհրդի անդամների թիվը 32 է՝

- 8-ը՝ պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչներ,
- 8-ը՝ սովորողների ներկայացուցիչներ,
- 8-ը՝ հիմնադիր ներկայացուցիչներ են՝ առաջադրված ՀՀ վարչապետի կողմից պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանցից,
- 8-ը՝ լիազոր մարմնի ներկայացուցիչներ են կրթության, գիտության, մշակույթի և տնտեսության տարբեր ոլորտներից:

Հիմնադրամի կառուցվածքային ստորաբաժանումներն են ֆակուլտետները, գիտահետազոտական և կրթական ինստիտուտները, մասնաճյուղերը, ամբիոնները, կենտրոնները, բաժինները, լաբորատորիաները, գիտական գրադարանը, հրատարակչությունը և այլ ստորաբաժանումներ:

Հիմնադրամի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կարգավիճակը, գործառույթները, իրավասությունները սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, Հիմնադրամի կանոնադրությամբ և իրենց կանոնադրություններով:

2. ՖՀՄՄ-ներին համապատասխանությունը

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին (ՖՀՄՄ) համապատասխան:

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

ՀՀ արժույթը ՀՀ դրամն է, որը Հիմնադրամի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ցույց է տրված հազար դրամներով՝ առանց ստորակետից հետո տասնորդական նիշի:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագիրը

4.1. Զափման հիմունքները

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով: Սովորաբար սկզբնական արժեքը հիմնված է ակտիվի դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

4.2. Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են՝

ա) ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Ընթացիկ և ոչ ընթացիկ ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են առանձին դասակարգմամբ:

բ) շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին մեկ համախմբված հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Կազմակերպությունը ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախսերի բաժանումը (վերլուծումը)՝ օգտագործելով դրանց գործառնության վրա հիմնված դասակարգումը:

գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար:

դ) դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար: Գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի մասին տեղեկատվությունը ներկայացվում է՝ օգտագործելով ուղղակի մեթոդը: Վճարված տոկոսները դասակարգվում են որպես ֆինանսավորման, ստացված տոկոսներն ու շահաբաժինները՝ որպես ներդրումային գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքեր: Վճարված հարկերը դասակարգվում են որպես գործառնական գործունեությունից առաջացող դրամական միջոցների հոսքեր:

ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի (նախորդ տարի) համադրելի տեղեկատվությունը: Երբ Կազմակերպությունը իր ֆինանսական հաշվետվություններում փոփոխում է հոդվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը, ապա վերադասակարգում է համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անիրագործելի է:

4.3. Համախմբման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների շրջանակը

Կազմակերպությունը համախմբում է բոլոր դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք գործում են ինչպես ՀՀ-ում, այնպես էլ արտերկրում:

Դուստր է այն կազմակերպությունը, որը վերահսկվում է Կազմակերպության կողմից: Կազմակերպությունը վերահսկողություն ունի ներդրման օբյեկտի (դուստր կազմակերպության) նկատմամբ, երբ ներդրման օբյեկտում իր ներգրավվածության արդյունքում նա ունի փոփոխական հատույցների իրավունք կամ ռիսկին ենթարկվածություն և ներդրման օբյեկտի նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատույցների վրա ազդելու կարողություն:

Համախմբման ընթացակարգերը

Կազմակերպությունը պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ՝ միանման գործարքների և նույն հանգամանքներում տեղի ունեցող այլ դեպքերի համար օգտագործելով հաշվապահական հաշվառման միօրինակ քաղաքականություն:

Դուստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է նրա նկատմամբ Կազմակերպության (մայր կազմակերպության) կողմից վերահսկողություն ձեռք բերելու ամսաթվից և դադարում է՝ ներդրման օբյեկտի նկատմամբ ներդրողի (մայր կազմակերպության) վերահսկողությունը կորցնելուն պես: Դուստր կազմակերպության եկամուտներն ու ծախսերը հիմնված են լինում ակտիվների և պարտավորությունների՝ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ մայր կազմակերպության համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա:

Չվերահսկող բաժնեմասերը համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են սեփական կապիտալում՝ մայր կազմակերպության սեփականատերերի սեփական կապիտալից առանձին:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս Կազմակերպության և դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբվում են տող առ տող՝ գումարելով ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի, եկամուտների և ծախսերի համապատասխան հոդվածները:

Որպեսզի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնեն ֆինանսական տեղեկատվություն խմբի, որպես մեկ կազմակերպության համար, կատարվում են հետևյալ քայլերը՝

- ա) համախմբվում են մայր կազմակերպության և դուստր կազմակերպությունների ակտիվների, պարտավորությունների, սեփական կապիտալի, եկամուտների, ծախսերի և դրամական հոսքերի նմանատիպ հոդվածները.
- բ) հաշվանցվում է (բացառվում է) յուրաքանչյուր դուստր կազմակերպությունում մայր կազմակերպության ներդրման հաշվեկշռային արժեքը և յուրաքանչյուր դուստր կազմակերպության սեփական կապիտալում մայր կազմակերպության բաժինը.
- գ) ամբողջությամբ բացառվում են ներխմբային ակտիվները և պարտավորությունները, սեփական կապիտալը, եկամուտը, ծախսերը և դրամական հոսքերը, որոնք վերաբերում են խմբում ընդգրկված կազմակերպությունների միջև գործարքներին (ներխմբային գործարքներից առաջացող շահույթը կամ վնասը, որը ճանաչվել է ակտիվներում, օրինակ, պաշարներում և հիմնական միջոցներում, բացառվում է ամբողջությամբ):

4.4. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի յուրաքանչյուր (հիմնական) բաղկացուցիչ (առանձնացնելի միավոր), որի սկզբնական արժեքը հիմնական միջոցի ամբողջ արժեքում էական է, կամ ունի տնտեսական օգուտների սպառման նշանակալիորեն տարբեր մոդել, կամ ունի նշանակալիորեն տարբեր օգտակար ծառայություն, հաշվառվում է որպես առանձին միավոր:

Կազմակերպությունը հիմնական միջոցի միավորի սկզբնավորման արժեքը բաշխում է ըստ դրա հիմնական բաղադրիչների: Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները առանձնացնելուց հետո հիմնական միջոցի միավորի մնացած մասը ևս հաշվառվում է որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ (հիմնական միջոցի միավորի մնացորդային հիմնական բաղադրիչ): Որպես հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչ առանձին հաշվառվում է նաև հիմնական միջոցի միավորի անսարքությունների առկայության վերաբերյալ կանոնավոր լայնածավալ ստուգումների իրականացման ծախսումները (արժեքը), ինչպես նաև հիմնական միջոցի միավորի կանոնավոր լայնածավալ կապիտալ վերանորոգումների ծախսումները (արժեքը):

Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները հիմնական միջոցի միավորի կազմում հաշվառվում են առանձին:

Չափումը ճանաչման պահին

Հիմնական միջոցի միավորը, որը կարող է ճանաչվել որպես ակտիվ, պետք է չափվի իր սկզբնական արժեքով, որը ճանաչման ամսաթվի դրությամբ անհապաղ վճարման գնի համարժեքն է: Երբ վճարումը վճարման նորմալ պայմաններով նախատեսված ժամկետից հետաձգվում է, անհապաղ վճարման գնի համարժեքի և ընդհանուր վճարումների տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս՝ հետաձգված ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ եթե նշված տոկոսային ծախսումը կապիտալացվում է:

Սկզբնական արժեքի տարրերն են, մասնավորապես՝ գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում: Գործարկման և նման նախաարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սկզբնական արժեքը որոշելիս առևտրային զեղչերը և արտոնությունները հանվում են:

Չափումը ճանաչումից հետո

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերի նկատմամբ կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները.

- ա) Կազմակերպության կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը,
- բ) ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը,
- գ) տեխնիկական հնացածությունը,
- դ) հիմնական միջոցի օգտագործման իրավական կամ նման այլ սահմանափակումներ:

Կազմակերպությունը հիմնական միջոցների խմբերի նկատմամբ կիրառում է հետևյալ օգտակար ծառայությունները.

<i>Դասի անվանում</i>	<i>Օգտ. ծառայություն (ֆինասական)</i>	<i>Օգտ. ծառայություն (հարկային)</i>
Շենքեր	100-130 տարի	20 տարի
Կառուցվածքներ	20 տարի	20 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ	20 տարի	20 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	10 տարի	5 տարի
Սարքավորումներ	5 տարի	5 տարի
Արտադրատնտեսական գույք, գործիքներ	5 տարի	5 տարի
Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկա	3 տարի	1 տարի
Մաշվող թանգարանային գույք	5 տարի	5 տարի
Մաշվող գրականություն	5 տարի	5 տարի

Հազվադեպ ու հնատիպ գրականության և թանգարանային գույքի համար սահմանված է անսահմանափակ օգտակար ծառայություն:

Հողամասը ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայություն, հետևաբար դրա համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է՝ ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ ՖՀՄՍ 5-ի համաձայն որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու (կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման խմբում ներառվելու) և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարը իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հետագա ծախսումները

Հիմնական միջոցի միավորին վերաբերող հետագա ծախսումներն ավելացվում են դրա հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե այդ ծախսումները բավարարում են ճանաչման չափանիշները: Մասնավորապես, հիմնական միջոցի միավորի վրա նոր մասի ավելացման, կամ հիմնական միջոցի միավորի մի մասի պարբերաբար փոխարինման ծախսումները ավելացվում է հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում է): Հիմնական միջոցների փոխարինվող մասերը ենթակա են ապաճանաչման: Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները) չեն ավելացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

Ապաճանաչում

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ապաճանաչվի, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

4.5. Ոչ նյութական ակտիվներ

Հետազոտության փուլ

Հետազոտությունից (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվները չեն ճանաչվում: Հետազոտության (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլի) ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց տեղի ունենալու պահին:

Ներստեղծված գույքի չպետք է ճանաչվի որպես ակտիվ:

Ներստեղծված մակնիշները, հրապարակումների անունները, հաճախորդների ցուցակները և ըստ էության նմանատիպ միավորները չպետք է ճանաչվեն որպես ոչ նյութական ակտիվներ:

Մշակման փուլ

Մշակումից (կամ ծրագրի մշակման փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը կարող է ցուցադրել ստորև բերվածն ամբողջությամբ՝

ա) ոչ նյութական ակտիվը այնպիսի ավարտուն վիճակի հասցնելու տեխնիկական իրագործելիությունը, որ այն մատչելի լինի օգտագործման կամ վաճառքի համար,

բ) ոչ նյութական ակտիվը ավարտին հասցնելու և այն օգտագործելու կամ վաճառելու իր մտադրությունը,

գ) ոչ նյութական ակտիվը օգտագործելու կամ վաճառելու իր կարողությունը,

դ) այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվն առաջացնելու հնարավոր ապագա տնտեսական օգուտներ: Ի թիվս այլոց, Կազմակերպությունը պետք է ցուցադրի ոչ նյութական ակտիվի միջոցով ստեղծվող արդյունքի կամ հենց այդ ոչ նյութական ակտիվի համար շուկայի առկայությունը, կամ, եթե ակտիվը օգտագործվելու է Կազմակերպության ներսում, ապա ոչ նյութական ակտիվի օգտակարությունը,

ե) մշակումն ավարտին հասցնելու և ոչ նյութական ակտիվն օգտագործելու կամ վաճառելու համար անհրաժեշտ համապատասխան տեխնիկական, ֆինանսական և այլ միջոցների առկայությունը,

զ) ոչ նյութական ակտիվին մշակման ընթացքում վերագրելի ծախսումները արժանահավատորեն չափելու իր կարողությունը:

Չափումը ճանաչման պահին

Ոչ նյութական ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով:

Ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է՝

(ա) դրա գնման գինը՝ ներառյալ ներկրման տուրքերն ու գնման չփոխհատուցվող հարկերը՝ առևտրային զեղչերը և արտոնությունները հանելուց հետո.

(բ) ակտիվն իր նպատակային օգտագործման վիճակին բերելու հետ կապված ցանկացած ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները:

Հետագա չափում

Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվը հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (հաշվի առած հետագա ավելացվող ծախսումները)՝ հանած ցանկացած կուտակված ամորտիզացիա և ցանկացած կուտակված արժեզրկումից կորուստ:

Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան պետք է հաշվարկվի այն պահից, երբ ակտիվը մատչելի է օգտագործման համար՝ հետևյալ օգտակար ծառայությունից ելնելով.

- Հաշվապահական համակարգչային ծրագիր 1-10 տարի
- Լիցենզիաներ 1 տարի
- Այլ ոչ նյութական ակտիվներ 10 տարի

Կազմակերպությունը կիրառում է ամորտիզացիայի հաշվարկման գծային մեթոդը:

4.6. Ակտիվների արժեզրկում

Սույն պարագրաֆի դրույթները վերաբերում են հիմնական միջոցներին, ոչ նյութական ակտիվներին:

Կազմակերպությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատում է՝ առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե առկա է որևէ այդպիսի հայտանիշ, ապա Կազմակերպությունը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի՝ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, ապա փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է առանձին ակտիվի համար: Եթե հնարավոր չէ գնահատել առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, Կազմակերպությունը որոշում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը (ակտիվի դրամաստեղծ միավոր):

Արժեզրկումից կորուստ

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը այն և միայն այն դեպքում, եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է, քան դրա հաշվեկշռային արժեքը: Այդ նվազումն իրենից ներկայացնում է արժեզրկումից կորուստ:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված գումարով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից ցանկացած կորուստ դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

Արժեզրկումից կորստի հակադարձում

Արժեզրկումից կորստի հակադարձմանը վերագրելի ակտիվի ավելացած հաշվեկշռային արժեքը չպետք է գերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան ամորտիզացիայի կամ մաշվածության), եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

Ակտիվի, բացառությամբ գույվիլի, գծով արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը ճանաչելուց հետո ապագա ժամանակաշրջանների համար ակտիվի գծով մաշվածության (ամորտիզացիայի) հաշվեգրումը ճշգրտվում է՝ ակտիվի վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և մնացորդային արժեքի (եթե այդպիսին գոյություն ունի) տարբերությունը նրա մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու նպատակով:

4.7. Պաշարներ

Սկզբնական չափում

Սկզբնական ճանաչման պահին պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով):

Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է ձեռք բերման ծախսումները, արտադրանքի վերամշակման բոլոր ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր այլ ծախսումները:

Պաշարների ձեռքբերման ծախսումները ներառում են ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը և հարկերը (բացառությամբ նրանց, որոնք հարկային մարմինների կողմից ենթակա են Կազմակերպությանը ետ վերադարձման), ինչպես նաև տրանսպորտային, բեռնման-բեռնաթափման և այլ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն կապված են ապրանքների, նյութերի և ծառայությունների ձեռքբերման հետ: Ձեռքբերման ծախսումները որոշելիս առևտրային գեղջերը, գների իջեցումները և նմանատիպ այլ ճշգրտումները հանվում են:

Պաշարների վերամշակման ծախսումները ներառում են արտադրանքի վերամշակման հետ ուղղակիորեն կապված ծախսումները, ինչպիսիք են աշխատուժի գծով ուղղակի ծախսումները: Այն ներառում է նաև պատրաստի արտադրանքի վրա պարբերաբար բաշխվող հաստատուն և փոփոխուն արտադրական վերադիր ծախսումները, որոնք կատարվում են նյութերը պատրաստի արտադրանք դարձնելու (վերամշակելու) ընթացքում:

Հաստատուն արտադրական վերադիր ծախսումները վերամշակման ծախսումների վրա բաշխվում են՝ ելնելով արտադրական հզորությունների նորմալ մակարդակից: Յուրաքանչյուր միավոր արտադրանքի վրա բաշխվող հաստատուն արտադրական վերադիր ծախսումների գումարը չի ավելանում ցածր արտադրողականության կամ արտադրության պարապուրդի հետևանքով: Զբաղված վերադիր ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակաշրջանում: Արտադրության ծավալների անսովոր բարձր լինելու ժամանակաշրջաններում յուրաքանչյուր միավոր արտադրանքի վրա բաշխվող հաստատուն արտադրական վերադիր ծախսումների գումարը նվազեցվում է այնպես, որ պաշարները չչափվեն ինքնարժեքից բարձր:

Փոփոխուն արտադրական վերադիր ծախսումները յուրաքանչյուր միավոր արտադրանքի վրա բաշխվում են արտադրական հզորությունների փաստացի օգտագործման հիման վրա:

Պաշարների ինքնարժեքի մեջ այլ ծախսումները ներառվում են միայն այն չափով, որ չափով դրանք կատարվել են՝ պաշարները ներկա գտնվելու վայր և պատշաճ վիճակի բերելու համար:

Պաշարների ինքնարժեքի մեջ չներառվող և դրանց կատարման ժամանակաշրջանում ծախս ճանաչվող ծախսումների օրինակներ են՝

ա) գերնորմատիվային ծախսումները՝ կապված նյութերի, աշխատուժի և արտադրական այլ ծախսումների գերաձախսի հետ:

բ) պահպանման ծախսումները, բացառությամբ եթե դրանք անհրաժեշտ են արտադրության գործընթացում՝ նախքան հաջորդ արտադրական փուլին անցնելը:

գ) վարչական վերադիր ծախսումները, որոնք կապված չեն պաշարները ներկա գտնվելու վայր հասցնելու կամ պատշաճ վիճակի բերելու հետ:

դ) վաճառքի ծախսումները:

Երբ պաշարները ձեռք են բերվում հետաձգված մարման ժամկետով, ապա վճարման նորմալ պայմաններում ձեռքբերման գնի և վճարված գումարի տարբերությունը, ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախս ֆինանսավորման ամբողջ ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Պաշարների ինքնարժեքում փոխառության ծախսումների՝ կապիտալացման մոտեցումները ներկայացված են համապատասխան բաժնում:

Ինքնարժեքի չափման մեխանիզմները

Պաշարների ինքնարժեքի չափման մեխանիզմները՝ ստանդարտ ծախսումների մեթոդը կամ մանրաձախ մեթոդը, կարող են օգտագործվել նպատակահարմարությունից ելնելով, եթե արդյունքները մոտավորապես հավասար են ինքնարժեքին:

Ստանդարտ ծախսումները հաշվի են առնում հումքի և նյութերի, աշխատուժի, արդյունավետության և հզորության նորմալ մակարդակը: Դրանք պարբերաբար վերլուծվում են և, անհրաժեշտության դեպքում, վերանայվում են՝ արդի պայմաններից ելնելով:

Ինքնարժեքի բանաձևեր

Փոխադարձ փոխարկելի չհանդիսացող պաշարների, ինչպես նաև հատուկ նախագծերի համար նախատեսված ու արտադրված ապրանքների կամ ծառայությունների միավորի ինքնարժեքը հաշվարկվում է կոնկրետ արտադրանքի ինքնարժեքի որոշման ճանապարհով:

Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է ԱՄԱԵ (առաջին մուտք առաջին ելք) արժեքով:

Հետագա չափում

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքը իջեցվում է մինչև իրացման գուտ արժեքի մակարդակ՝ ըստ տեսակների հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

Պաշարների ինքնարժեքի ցանկացած իջեցման գումար՝ մինչև իրացման գույք արժեք, և պաշարների բոլոր կորուստները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ կատարվել է ինքնարժեքի իջեցումը կամ առաջացել է կորուստը:

Պաշարների ցանկացած իջեցման գումարի ցանկացած վերականգնման գումար, որը առաջացել է իրացման գույք արժեքի աճից, ճանաչվում են որպես պաշարների՝ ծախս ճանաչված գումարի նվազեցում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ տեղի է ունեցել վերականգնումը:

Ոչ իրացվելի պաշարները դուրս են գրվում իրենց հաշվեկշռային արժեքով: Ոչ իրացվելի են այն պաշարները, որոնք չեն իրացվել կամ օգտագործվել հաշվեկշռում հաշվառելուց 12 ամսվա ընթացքում և որոնք հավանական է, որ որևէ այլ ձևով չեն օգտագործվի՝ կապված դրանց բարոյական հնացման, որակի վատացման և այլ պատճառներով:

4.8. Ֆինանսական ակտիվներ

Ճանաչում

Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը ճանաչում է, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ապաճանաչում

Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչում է, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ այն փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը և սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները:

Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվների կատեգորիաներն են՝

- ֆինանսական ակտիվ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերը վերագրվում են «Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր» խմբին:

Դեբիտորական պարտքերը չափվում են սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում դեբիտորական պարտքը չափվում է գեղչված արժեքով:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հայտանիշ, որը ցույց է տալիս, որ իր առանձին դեբիտորական պարտքը կամ դեբիտորական պարտքերի խումբը (պորտֆելը) կարող է արժեզրկված լինել:

Դեբիտորական պարտքերի հնարավոր արժեզրկման (անհավաքագրելիության) հայտանիշները ներառում են՝

ա) դեբիտորական պարտքերի հավաքագրման նախկին փորձի վերլուծությունը, որը ցույց է տալիս, որ դեբիտորական պարտքերի անվանական գումարը չի հավաքագրվելու,

բ) պարտապանի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները.

բ) պայմանագրի փաստացի խախտումը, օրինակ, գումարների չվճարումը կամ վճարման ուշացումը.

գ) պարտապանին նրա ֆինանսական դժվարությունների հետ կապված արտոնյալ պայմանների տրամադրումը.

դ) նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանում այդ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից (անհավաքագրելիությունից) կորստի ճանաչումը:

Կորստի գումարն իրենից ներկայացնում է դեբիտորական պարտքերի անվանական գումարի և դրանց մարման գնահատված գումարի գեղչված արժեքի միջև տարբերությունը և ճանաչվում է

շահույթում կամ վնասում: Դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքի նվազեցման համար օգտագործվում է պահուստի հաշիվ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկումից (անհավաքագրելիությունից) կորուստը նվազում է, և այդ նվազումն օբյեկտիվորեն կարելի է կապել արժեքի իջեցումից հետո տեղի ունեցած դեպքի հետ (օրինակ՝ դեբիտորական պարտքերի հավաքագրման կամ պարտապանի վճարունակության բարելավում), ապա դեբիտորական պարտքերի արժեքի իջեցումը հակադարձվում է: Հակադարձումը չպետք է հանգեցնի դեբիտորական պարտքերի այնպիսի հաշվեկշռային արժեքի, որը կգերազանցեր այն արժեքը, որը կլիներ, եթե այդ դեբիտորական պարտքերի իջեցման հակադարձման ամսաթվի դրությամբ արժեզրկումը ճանաչված չլիներ: Հակադարձումը ևս ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Դեբիտորական պարտքը դուրս է գրվում հաշվեկշռից այն և միայն այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը կորցնում է վերահսկողությունը պայմանագրային իրավունքների նկատմամբ, որոնք կազմում են այդ ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը): Կազմակերպությունը կորցնում է այդ վերահսկողությունը, եթե այն իրացնում է պայմանագրով սահմանված օգուտների նկատմամբ իրավունքները, իրավունքների ուժի մեջ լինելու ժամկետը (հայցային վաղեմության ժամկետը) լրանում է կամ Կազմակերպությունը հրաժարվում է այդ իրավունքներից:

Տրված փոխառությունների չափում

Տրված փոխառությունները վերագրվում են «Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր» խմբին:

Տրված փոխառությունը սկզբնապես չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Ֆիքսված մարման ժամկետով տրված փոխառությունների հետագա չափումը կատարվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Մնացած այլ տրված փոխառությունները չափվում են սկզբնական արժեքով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվը սկզբնապես չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Սկզբնական չափումից հետո վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվը չափվում է իր իրական արժեքով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները դրամարկղում դրամական միջոցներն են և ցպահանջ ավանդները:

Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Որպեսզի ներդրումները որակվեն որպես դրամական միջոցների համարժեքներ, դրանք պետք է լինեն ազատ փոխարկելի՝ նախապես հայտնի դրամական գումարներով, և դրանց արժեքի փոփոխման ռիսկը պետք է լինի ոչ նշանակալի: Հետևաբար, ներդրումները սովորաբար դասվում են դրամական միջոցների համարժեքների շարքին միայն այն դեպքում, եթե դրանք ունեն մարման կարճ ժամկետ, օրինակ՝ ձեռքբերման օրվանից երեք ամիս, կամ ավելի քիչ: Բանկային օվերդրաֆտները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, կազմում են Կազմակերպության դրամական միջոցների կառավարման բաղկացուցիչ մասը և, որպես բաղադրիչ, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներառվում են դրամական միջոցներում և դրամական միջոցների համարժեքներում, իսկ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պարտավորություններում:

4.9. Ֆինանսական պարտավորություններ

Ճանաչում

Կազմակերպությունը ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչում է, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ապաճանաչում

Կազմակերպությունը ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապաճանաչում է, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ վճարվելիք հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակությունը հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում:

Հասակարգում

Ֆինանսական պարտավորության կատեգորիաներն են՝

- ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Առևտրական կրեդիտորական պարտքերի չափում

Առևտրական կրեդիտորական պարտքերը վերագրվում են «Այլ ֆինանսական պարտավորություններ» խմբին:

Սկզբնական ճանաչման պահին կրեդիտորական պարտքը չափվում է սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ զեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում կրեդիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով:

Կրեդիտորական պարտքը դուրս է գրվում հաշվեկշռից այն և միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրով սահմանված պարտականությունը կատարվել է, չեղյալ է համարվել կամ լրացել է դրա ուժի մեջ լինելու ժամկետը (հայցային վաղեմության ժամկետը):

Ստացված վարկերի և փոխառությունների չափում

Ստացված վարկերը և փոխառությունները վերագրվում են «Այլ ֆինանսական պարտավորություններ» խմբին:

Ստացված վարկը և փոխառությունը սկզբնապես չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը:

Սկզբնական չափումից հետո ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.10. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Երբ աշխատակիցը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Կազմակերպությանը մատուցել է ծառայություն, Կազմակերպությունը, աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չզեղչված գումարը, որոնք ակնկալվում է վճարել այդ ծառայության դիմաց, ճանաչում է՝

ա) որպես պարտավորություն՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չզեղչված գումարը, Կազմակերպությունը ճանաչում է այդ տարբերությունը որպես ակտիվ՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ, ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի, և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ՖՀՄՄ-ներով պահանջվում կամ թույլատրվում է հատուցումների գումարը ներառել մեկ այլ ակտիվի արժեքի մեջ (օրինակ, պաշարների, հիմնական միջոցների դեպքում):

Կազմակերպությունը փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների հատուցումների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է՝

ա) կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ տարեկան արձակուրդը)՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նկատմամբ, և

բ) չկուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների դեպքում (օրինակ՝ ժամանակավոր անաշխատունակությունը)՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Կազմակերպությունը կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափում է որպես լրացուցիչ գումար, որը Կազմակերպությունը ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք: Ընդ որում այդ հաշվարկներում ներառվում է նաև պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասը:

4.11. Գործառնական վարձակալություն

Գործառնական վարձակալության տրված (ստացված) ակտիվները ճանաչվում են վարձատրուի հաշվեկշռում:

Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս (ծախսում) գծային հիմունքով, եթե մեկ այլ սխեմայի հիմունք ավելի լավ չի ներկայացնում ակտիվի օգտագործումից օգուտների ստացման ժամանակային գրաֆիկը:

4.12. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ

Ճանաչում

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

ա) Կազմակերպությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք. և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Պայմանական պարտավորությունը և պայմանական ակտիվը չեն ճանաչվում:

Չափում

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Ձեռչման դրույքը (կամ դրույքները) պետք է լինի այն դրույքը (կամ դրույքները)՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Ձեռչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Պահուստը պետք է օգտագործվի միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

4.13. Հասույթ

Չափում

Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով:

Մովորաբար հատուցումը ունի դրամական միջոցների կամ դրամական միջոցների համարժեքի տեսք, իսկ հասույթը՝ ստացված կամ ստացվելիք դրամական միջոցների կամ դրանց համարժեքների գումարն է:

Երբ պայմանավորվածության արդյունքում գործարքը վերածվում է ֆինանսականի, հատուցման իրական արժեքը որոշվում է բոլոր ապագա վճարումների զեղչման հիման վրա՝ կիրառելով պայմանական տոկոսադրույքը: Պայմանական տոկոսադրույքն ավելի հստակ որոշվում է՝

ա) նման վարկունակություն ունեցող թողարկողի նմանատիպ ֆինանսական գործիքի համար գերակշռող դրույքաչափով, կամ՝

բ) տոկոսադրույքով, որը զեղչում է ֆինանսական գործիքի անվանական գումարը՝ այն հասցնելով ապրանքների կամ ծառայությունների ընթացիկ վաճառքի գնին:

Իրական արժեքի և հատուցման անվանական գումարի տարբերությունը ճանաչվում է տոկոսային հասույթ:

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքների վաճառքից ստացվող հասույթը ճանաչվում է, երբ բավարարված են հետևյալ բոլոր պայմանները՝

ա) Կազմակերպությունը գնորդին է փոխանցում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը.

բ) Կազմակերպությունը չի պահպանում ո՛չ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, և ո՛չ էլ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկում.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

դ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Կազմակերպություն.

ե) գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Սովորաբար սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների փոխանցումը գնորդին համընկնում է սեփականության իրավունքի կամ տիրապետման իրավունքի փոխանցման հետ:

Երբ ապրանքները վաճառվում են, դրանց հաշվեկշռային արժեքը պետք է ճանաչվի որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ ճանաչվում է դրանց հետ կապված հասույթը:

Ծառայությունների մատուցում

Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, գործարքից հասույթը ճանաչվում է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Գործարքի արդյունքը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել, եթե բավարարվեն հետևյալ բոլոր պայմանները՝

ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Կազմակերպություն.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը.

դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Գործարքի ավարտվածության աստիճանը որոշվում է ներքոթվարկյալ մեթոդներից որևէ մեկով (Կազմակերպությունը կիրառում է այն մեթոդը, որով հնարավոր է առավել արժանահավատորեն չափել մատուցված ծառայությունները)՝

ա) կատարված աշխատանքների ուսումնասիրություն.

բ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ մատուցված ծառայությունների ծավալի և մատուցվելիք ծառայությունների ամբողջ ծավալի հարաբերակցություն, կամ՝

գ) տվյալ ամսաթվի դրությամբ կատարված ծախսումների և գործարքի գնահատված ընդհանուր ծախսումների ծավալի հարաբերակցությունը:

Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել, հասույթը ճանաչվում է միայն ճանաչված այն ծախսերի չափով, որոնք կփոխհատուցվեն:

Կազմակերպության կողմից մատուցված ծառայությունների իրացումից հասույթը ճանաչվում է.

ա) ուսուցման մատուցման ծառայությունների գծով՝ ուսանողի տարեկան վարձավճարը բաժանելով 12-ի՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր ամսում կատարվելիք ճշգրտումները (մասնավորապես նոր ընդունված, հեռացված, տարկետված ուսանողների գծով)։

բ) այլ ծառայությունների գծով՝ դրանց մատուցմանը գույքնթաց՝ յուրաքանչյուր ամսվա կտրվածքով։

Տոկոսներ

Տոկոսները ճանաչվում են, երբ՝

ա) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Կազմակերպություն։

բ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթների գումարը։

Տոկոսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսի մեթոդը։

4.14. Շնորհներ

Ճանաչում

Շնորհները ճանաչվում են, երբ կա հիմնավոր հավաստիացում, որ.

ա) Կազմակերպությունը բավարարելու է դրանց կցված պայմանները. և

բ) շնորհները ստացվելու են։

Ներկայացում

Շնորհները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են՝ որպես հետաձգված եկամուտ։

Հաշվառում

Շնորհները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում սխտեմատիկ հիմունքով այն ժամանակաշրջանների ընթացքում, երբ Կազմակերպությունը որպես ծախս է ճանաչում դրանց համապատասխան ծախսումները, որոնց փոխհատուցման համար նախատեսված են շնորհները։

Շնորհը, որը ստացման ենթակա է դառնում՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որի նպատակն է Կազմակերպությանը տրամադրել անհետաձգելի ֆինանսական օգնություն՝ առանց դրա հետ կապված հետագա ծախսումների, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ այն դառնում է ստացման ենթակա։

Վերադարձում

Շնորհը, որը դառնում է վերադարձման ենթակա, հաշվառվում է որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխություն։ Շնորհի վերադարձումը առաջին հերթին կատարվում է տվյալ շնորհի գծով չամորտիզացված հետաձգված կրեդիտային մնացորդի հաշվին։ Այնքանով, որքանով վերադարձումը գերազանցում է այդպիսի հետաձգված կրեդիտային մնացորդը, կամ երբ հետաձգված կրեդիտային մնացորդ գոյություն չունի, վերադարձումը ճանաչվում է անմիջապես շահույթում կամ վնասում։

4.15. Փոխառության ծախսումներ

Ճանաչում

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն կապված են որակավորվող ակտիվի ձեռք բերման, կառուցման կամ արտադրության հետ, կապիտալացվում են որպես տվյալ ակտիվին վերագրվող ծախսումների (ինքնարժեքի) մի մաս։ Մնացած այլ դեպքերում փոխառության ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում կատարվում (հաշվեգրվում) են։

Կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումներ

Այնքանով, որքանով Կազմակերպությունը միջոցները բացառապես փոխ է առնում որակավորվող ակտիվ ձեռք բերելու նպատակով, փոխառության ծախսումների գումարը, որը ենթակա է այդ ակտիվի վրա կապիտալացման, Կազմակերպությունը որոշում է որպես փոխառության փաստացի ծախսումներ, որոնք առաջանում են այդ փոխառությունից տվյալ ժամանակաշրջանում՝ հանած այդ փոխառու միջոցների ժամանակավոր ներդրումից ստացվող ցանկացած եկամուտ։

Այնքանով, որքանով Կազմակերպությունը միջոցները փոխ է առնում ընդհանուր նպատակներով և օգտագործում է որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման (կառուցման, արտադրության) նպատակով, Կազմակերպությունը կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումների գումարը որոշում է՝ այդ ակտիվի գծով ծախքերի նկատմամբ կիրառելով կապիտալացման դրույքը: Կապիտալացման դրույքը տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում Կազմակերպության չմարված փոխառություններին վերաբերող փոխառության ծախսումների միջին կշռված մեծությունն է, բացառությամբ այն փոխառությունների, որոնք բացառապես կատարվել են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման (կառուցման, արտադրության) նպատակով: Մի ժամանակաշրջանում կապիտալացված փոխառության ծախսումների գումարը չպետք է գերազանցի այդ ժամանակաշրջանում կատարված փոխառության ծախսումներին:

Կապիտալացման մեկնարկը

Կազմակերպությունը սկսում է փոխառության ծախսումների կապիտալացումը՝ որպես որակավորվող ակտիվի արժեքի մաս, մեկնարկի ամսաթվին: Կապիտալացման համար մեկնարկի ամսաթիվը այն ամսաթիվն է, երբ Կազմակերպությունը առաջին անգամ բավարարում է հետևյալ բոլոր պայմանները՝

- ա) ակտիվի համար կատարում է ծախքեր.
- բ) կատարում է փոխառության ծախսումներ. և
- գ) ձեռնարկում է այն աշխատանքները, որոնք անհրաժեշտ են՝ ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար:

Կապիտալացման դադարեցումը

Կազմակերպությունը դադարեցնում է փոխառության ծախսումների կապիտալացումը, երբ որակավորվող ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար անհրաժեշտ աշխատանքներն ըստ էության կատարված են:

Երբ Կազմակերպությունը որակավորվող ակտիվի կառուցումն ավարտում է մաս-մաս, և յուրաքանչյուր մաս պատրաստ է օգտագործման, երբ այլ մասերում կառուցումը դեռևս շարունակվում է, փոխառության ծախսումների կապիտալացումը այդ մասի համար դադարեցնում է, երբ այդ մասն իր նախատեսված օգտագործման կամ վաճառքի նպատակով պատրաստվելու համար անհրաժեշտ բոլոր աշխատանքներն ըստ էության ավարտված են:

4.16. Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ

Ֆունկցիոնալ արժույթ

Ֆունկցիոնալ արժույթը որոշելիս Կազմակերպությունը հաշվի է առնում ստորև նշված գործոնները՝

- ա) արժույթը՝
 - որը հիմնականում ազդում է ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գների վրա (հաճախ այն արժույթը, որով իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները սահմանվում և հաշվարկները կատարվում են). և
 - այն երկրի արժույթը, որի մրցակցային գործոններն ու կանոններն են հիմնականում որոշում իր ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի գները.
- բ) արժույթ, որը հիմնականում ազդում է ապրանքների մատակարարման կամ ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ աշխատուժի, նյութական և այլ ծախսումների վրա (նշվածը հաճախ այն արժույթն է, որով նման ծախսումները սահմանվում և կատարվում են):

Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է:

Սկզբնական ճանաչում

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը:

Որպես սփոթ փոխանակման փոխարժեք ընդունվում է արժույթային շուկայում ձևավորված արտարժույթների միջին փոխարժեքը՝

	31.12.2016	31.12.2015
	ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ
1 ԱՄՆ դոլար	483.94	483.75
1 Եվրո	512.20	528.69
1 Շվեցարական ֆրանկ	476.69	488.14
1 Ռուբլի	7.88	6.62

Հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ տեղեկատվության ներկայացում
Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը.

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով և

գ) իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչումը

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

4.17. Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Այլ տեղեկատվության բացակայության դեպքում Կազմակերպությունը կիրառում է 20% դրույք՝ հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների և օգտագործվող նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն գեղջվում (դիսկոնտավորվում):

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է: Կազմակերպությունը նվազեցնում է հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն այն չափով, որքանով որ այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում վերականգնվում է այն չափով, որքանով որ հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը:

Եկամուտ կամ ծախս ներկայացում

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը պետք է ճանաչվեն որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվեն տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

(ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում՝ պետք է ճանաչվեն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում.

(բ) ուղղակիորեն սեփական կապիտալում՝ պետք է ճանաչվեն ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Կազմակերպությունը շահույթ կամ վնասի, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի և սեփական կապիտալի հոդվածները ներկայացնում է՝ հանելով համապատասխան հարկային հետևանքները:

Հաշվանցում

Կազմակերպությունը ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և՝

բ) մտադիր է՝ կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Կազմակերպությունը հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը հաշվանցում է այն և միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) ունի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք հաշվանցելու հետաձգված հարկային ակտիվները հարկային պարտավորությունների դիմաց, և՝

բ) հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

I. նույն հարկատուից (հարկվող միավորից), կամ՝

II. տարբեր հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

4.18. Սխալներ

Կազմակերպությունը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց (բացառությամբ երբ անիրագործելի է կոնկրետ ժամանակաշրջանի վրա սխալի հետևանքների կամ դրա կուտակային հետևանքների որոշումը) դրանց հայտնաբերումից հետո հրապարակման համար հաստատված առաջին ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթում՝

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան մինչև ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

4.19. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետևանքը, բացառությամբ ստորև շարադրվածի, ճանաչվում է առաջընթաց՝ արտացոլվելով շահույթի կամ վնասի մեջ՝

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն տվյալ ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունը երկուսի վրա էլ ազդում է:

Այնքանով, որքանով հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունն առաջացնում է ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն կամ առնչվում է սեփական կապիտալի որևէ հոդվածի հետ, այն ճանաչվում է համապատասխան ակտիվի, պարտավորության կամ սեփական կապիտալի հոդվածի հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման միջոցով՝ փոփոխության ժամանակաշրջանում:

Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման գնահատման փոփոխություն՝ համապատասխան բացահայտմամբ:

4.20. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում փոփոխություններ

Կազմակերպությունը փոփոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը միայն այն դեպքում, եթե այդ փոփոխությունը՝

ա) պահանջվում է որևէ ՖՀՄՄ-ով, կամ

բ) հանգեցնում է ֆինանսական հաշվետվություններում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գործառնությունների, այլ դեպքերի և իրադարձությունների ազդեցության վերաբերյալ առավել արժանահավատ և տեղին (ռելևանտ) տեղեկատվության ներկայացմանը:

Եթե Կազմակերպությունը հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, ապա հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է նախորդող ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ՝ հետ գնալով այնքան ժամանակաշրջան, որքան քաղաքականության հետընթաց կիրառումը իրագործելի է: Հետընթաց կիրառությունը նախորդող ժամանակաշրջանի նկատմամբ իրագործելի չէ, քանի դեռ հնարավոր չէ որոշել այդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության սկզբնական և վերջնական մնացորդների կուտակային հետևանքը: Հզգրտման հանրագումարը, որը վերաբերում է ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված ժամանակաշրջաններին նախորդող ժամանակաշրջաններին, վերագրվում է ամենավաղ ժամանակաշրջանում ներկայացված սեփական կապիտալի յուրաքանչյուր ազդեցություն կրած բաղադրիչի սկզբնական մնացորդին: Սովորաբար, Հզգրտումը վերագրվում է չբաշխված շահույթին: Այնուամենայնիվ, Հզգրտումը կարող է վերագրվել սեփական կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչի (օրինակ՝ մեկ այլ ՖՀՄՄ-ի պահանջները բավարարելու նպատակով):

Երբ Կազմակերպության համար անիրագործելի է հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառել հետընթաց՝ բոլոր նախորդող ժամանակաշրջանների նկատմամբ նոր քաղաքականության կիրառման կուտակային հետևանքը որոշելու անկարողության պատճառով, ապա Կազմակերպությունը նոր քաղաքականությունը կիրառում է առաջընթաց՝ հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանից սկսած: Այդ դեպքում Կազմակերպությունը հաշվի չի առնում ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի՝ մինչ այդ ամսաթիվն առաջացող կուտակային Հզգրտման բաժինը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություն թույլատրվում է, եթե նույնիսկ հնարավոր չէ այդ քաղաքականությունը առաջընթաց կիրառել ցանկացած նախորդող ժամանակաշրջանի համար:

4.21. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Կազմակերպությունը Հզգրտում է իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած Հզգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Կազմակերպությունը չի Հզգրտում իր ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած Հզգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

5. Հաշվապահական կարևոր դատողությունները և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրները

ՖՀՄՄ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմումը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք նշանակալի ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա: Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները վերանայվում են:

6. Նոր և փոփոխված ՖՀՄՄ-ների կիրառումը

6.1 Կիրառված՝ նոր և փոփոխված ՖՀՄՄ-ներ, որոնք էական ազդեցություն չեն ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններին վրա

Ստորև ներկայացված նոր ստանդարտները և ստանդարտների փոփոխությունները գործում են 2016թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, սակայն Հիմնադրամի կողմից չեն կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Հիմնադրամի ղեկավարության գնահատմամբ հետևյալ փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունեցել իր ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:

- ՖՀՄՄ 14 «Սակագնային կարգավորման հետաձգված հաշիվներ». ստանդարտը ուժի մեջ է մտել 2016թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել հետընթաց: Ստանդարտը որդեգրած կազմակերպությունները պարտավոր են սակագնային կարգավորման հետաձգված հաշիվները և դրանց շարժը ներկայացնել առանձին տողերով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում: Ստանդարտը պահանջում է բացահայտել սակագնային կարգավորման բնույթն ու ռիսկերը, ինչպես նաև սակագնային կարգավորման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՄ 11 «Համատեղ պայմանավորվածություններ». ստանդարտում փոփոխությունը ուժի մեջ է մտել 2016թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել հետընթաց: Փոփոխությունը վերաբերում է համատեղ գործառնություններում բաժնեմասի ձեռքբերման հաշվառմանը:

- ՀՀՄՄ 16 «Հիմնական միջոցներ» և ՀՀՄՄ 41 «Գյուղատնտեսություն». ստանդարտներում փոփոխությունները ուժի մեջ է մտել 2016թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել հետընթաց: Փոփոխությունը առանձնացնում է բերքատու բույսերի այլ բիոլոգիական ակտիվներից, և սահմանում է բերքատու բույսերի հաշվառման առանձնահատկությունները:

- ՀՀՄՄ 16 «Հիմնական միջոցներ» և ՀՀՄՄ 38 «Ոչ նյութական ակտիվներ». փոփոխությունը ուժի մեջ է մտել 2016թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել հետընթաց: Փոփոխությունը վերաբերում է մաշվածության և ամորտիզացիայի եկամուտների հիման վրա հաշվարկման մեթոդի պարզաբանմանը:

- ՀՀՄՄ 27 «Համախմբված և առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ». փոփոխությունը ուժի մեջ է մտել 2016թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել հետընթաց: Փոփոխությունը վերաբերում է բաժնեմասնակցության մեթոդի կիրառմանը կազմակերպությունների առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում:

- ՖՀՄՄ 10 «Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ» և ՀՀՄՄ 28 «Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում». Փոփոխությունները ուժի մեջ է մտել 2016թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող են կիրառվել հետընթաց: Փոփոխությունները վերաբերում են ներդրողի և իր ասոցիացված կազմակերպությունների կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև կատարված ակտիվների վաճառքի կամ աջակցության դեպքերի հաշվապահական հաշվառման պարզաբանումներին:

7. Դեռևս չկիրառվող նոր և փոփոխված ՖՀՄՄ-ները

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ չէին գործում 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն ունենան Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Հիմնադրամը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները ուժի մեջ մտնելու օրվանից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

-ՖՀՄՍ 15 «Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից». ստանդարտում փոփոխությունները ուժի մեջ կմտնեն 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող են կիրառվել հետընթաց: Ստանդարտը սահմանում է համապարփակ շրջանակ որոշելու համար, թե ե՞րբ և ի՞նչ չափով է հասույթը ճանաչվում: Այն փոխարինելու է հասույթի ճանաչման ուղեցույցին, ներառյալ ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր» և ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 13 «Հաճախորդի հավատարմության ծրագրեր»:

-ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ». ստանդարտը ուժի մեջ կմտնի 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել հետընթաց: Ստանդարտը կփոխարինի ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտին: ՖՀՄՍ 9-ի առաջին մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2009թ. նոյեմբերին: Երկրորդ մասը, որը վերաբերում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգմանը և չափմանը, հրապարակվեց 2010թ. հոկտեմբերին: Երրորդ մասը, որը վերաբերում է հեջի ընդհանուր հաշվառմանը, հրապարակվեց 2013թ. նոյեմբերին: Ստանդարտի ամբողջական տարբերակը հրապարակվեց 2014թ. հուլիսին:

- ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն».ստանդարտը ուժի մեջ կմտնի 2019թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել հետընթաց: Ստանդարտը կփոխարինի ՀՀՄՍ 17 «Վարձակալություն» ստանդարտին: Ստանդարտը սահմանում է, որ հիմնականում բոլոր վարձակալությունները պետք է ճանաչվեն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այլևս չի լինելու վարձակալության դասակարգումը ֆինանսականի ու գործառնականի:

ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկեր» ստանդարտում փոփոխությունները ուժի մեջ կմտնի 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել հետընթաց: Փոփոխությունները վերաբերում են հետաձգված հարկերի հաշվառման, երբ ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով և այդ իրական արժեքը ավելի փոքր է քան ակտիվի հարկային բազան:

ՀՀՄՍ 7 «Հաշվետվություն դրամական միջոցների հոսքերի մասին» ստանդարտում փոփոխությունները ուժի մեջ կմտնի 2017թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել հետընթաց: Փոփոխությունները վերաբերում են ֆինանսական գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների բացահայտումներին:

31.12.2016թ.

‘000 դրամ

	Համախմբված				
		ԵՊՀ	Իջևան	ԵՊՀ հրատա- րակչություն	ԵՊՀ ԵՀԿ
Ակտիվ					
Հիմնական միջոցներ	46,718,328	46,320,674	397,112	542	-
Ոչ նյութական ակտիվներ	35,062	34,212	-	825	25
Կենսաբանական ակտիվներ	564	564	-		
Դուրսորդ ընկերություններում ներդրումներ	-	5,050	-	(5,000)	(50)
Կանխավճար ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	8,932	8,932			
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	46,762,885	46,369,431	397,112	(3,633)	-25
Պաշարներ	141,737	132,391	2,796	6,550	-
Կանխավճար պաշարների և ծառայությունների համար	121,489	121,115	1	373	-
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	130,974	93,665	37,305	4	-
Շահութահարկի կանխավճար	150,034	150,034	-	-	-
Կանխավճար հարկերի և պարտադիր վճարների գծով	138,905	138,561	-	279	66
Ավանդներ	430,564	130,564	300,000		-
				-	
Դրամական միջոցներ	3,180,954	2,961,159	217,099	2,189	507
Այլ ընթացիկ ակտիվներ	6,227	6,192	-	-	35
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	4,300,883	3,733,681	557,201	9,395	607
Ընդամենը ակտիվներ	51,063,769	50,103,112	954,313	5,762	582
Մեփական կապիտալ և պարտավորություններ					
Զբաղիված շահույթ	40,829,342	40,058,849	768,539	1,942	12
Պահուստային կապիտալ	169,894	169,894	-	-	-

<i>Ընդամենը սեփական կապիտալ</i>	<i>40,999,236</i>	<i>40,228,743</i>	<i>768,539</i>	<i>1,942</i>	<i>12</i>
Փոխառություններ	570	-	-	-	570
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	5,744,662	5,682,257	62,406	-	-
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	2,368,814	2,342,352	24,356	2,106	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	8,114,046	8,024,608	86,762	2,106	570
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	68,358	65,335	2,073	950	-
Կանխավճար ծառայությունների համար	1 143 444	1 061 921	80,759	764	-
Շահութահարկի գծով պարտավորություն	4,596	-	4,596	-	-
Այլ հարկերի և պարտավճարների գծով պարտավորություն	148,593	147,333	1,260	-	-
Աշխատավարձի և այլ կարճ.հատուց-ի գծով պարտ-թյուն	198,599	188,683	9,916	-	-
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	385 720	385 720	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	1,177	769	408	-	-
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	1,950,487	1,849,761	99,012	1,714	0
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	51,063,769	50,103,112	954,313	5,762	582

31.12.2015թ.

‘000 դրամ

	Համախմբված				
	ԵՊՀ	Իջևան	ԵՊՀ հրատա- րակչություն	ԵՊՀ ԵՀԿ	
Ակտիվ					
Հիմնական միջոցներ	45,625,626	45,230,257	394,428	941	-
Ոչ նյութական ակտիվներ	46,061	44,661	-	1,100	300
Կենսաբանական ակտիվներ	53	53	-	-	-
Դուստր ընկերություններում ներդրումներ	-	5,050	-	(5,000)	(50)
Կանխավճար ոչ ընթացիկ ակտիվների համար	278,977	278,977	-	-	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	45,950,717	45,558,998	394,428	(2,959)	250
Պաշարներ	140,704	135,217	4,139	1,348	-
Կանխավճար պաշարների և ծառայությունների համար	5,666	5,626	-	40	-

«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,137,336	1,109,911	24,985	2,440	-
Կանխավճար հարկերի և պարտադիր վճարների գծով	4,294	4,226	-	2	66
Ավանդներ	307,256	7,256	300,000	-	-
Դրամական միջոցներ	2,901,817	2,769,777	128,819	2,888	333
Այլ ընթացիկ ակտիվներ	7,313	7,279	-	-	35
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	4,504,386	4,039,291	457,943	6,718	434
Ընդամենը ակտիվներ	50,455,103	49,598,289	852,371	3,759	684

Մեփական կապիտալ և պարտավորություններ

Զբաղիված շահույթ	39,671,696	38,971,831	697,716	1,935	214
Պահուստային կապիտալ	169,894	169,894	-	-	-
Ընդամենը սեփական կապիտալ	39,841,590	39,141,725	697,716	1,935	214
Փոխառություններ	470	-	-	-	470
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	5,767,022	5,728,443	38,579	-	-
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	2,489,744	2,462,885	25,237	1,622	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	8,257,236	8,191,328	63,816	1,622	470
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	59,478	57,612	1,804	62	-
Կանխավճար ծառայությունների համար	1,263,788	1,189,504	74,184	100	-
Շահութահարկի գծով պարտավորություն	421,837	419,433	2,404	-	-
Այլ հարկերի և պարտ.վճարների գծով պարտավորություն	166,405	163,879	2,486	40	-
Աշխատավարձի և այլ կարճ.հատուց-ի գծով պարտ-թյուն	206,516	196,600	9,916	-	-
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	237,058	237,058	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	1,195	1,150	45	-	-
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	2,356,277	2,265,236	90,839	202	-
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	50,455,103	49,598,289	852,371	3,759	684

9. Հիմնական միջոցներ

ԵՊՀ

<i>‘000 դրամ</i>	<i>Շենքեր</i>	<i>Կառուց- վածքներ</i>	<i>Փոխան- ցող հարմա- րանքներ</i>	<i>Մեքենա- ներ և սարքավո- րումներ</i>	<i>Տրանսպոր- տային միջոցներ</i>	<i>Արտադրական գույք, տնտեսական գույք, գործիքներ</i>	<i>Թանգարա- նային գույք</i>	<i>Հողամասեր</i>	<i>Այլ հիմնական միջոցներ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք										
31 դեկտեմբեր 2015թ.	34,520,430	282,015	232,275	2,614,918	166,203	1,546,268	99,693	11,925,855	683,741	52,071,398
Ձեռք բերում	1,308,272	61,680	54,091	297,233	40,327	224,423	2,771	-	33,842	2,022,639
Դուրս գրում	-	-	-	(15,800)	(10,929)	(27,573)	(25)	-	(14,63)	(68,964)
31 դեկտեմբեր 2016թ.	35,828,702	343,695	286,366	2,896,351	195,601	1,743,118	102,439	11,925,855	702,946	54,025,073
Կուտակված մաշվածություն										
31 դեկտեմբեր 2015թ.	3,257,101	97,811	87,724	1,636,089	87,751	1,057,470	68,887	-	548,308	6,841,141
Տարեկան մաշվածություն	402,821	14,460	12,402	306,543	13,019	128,532	7,111		30,826	915,714
Դուրս գրված ակտիվ- ների գծով կուտակ- ված մաշվածություն	-	-	-	(14,668)	(10,929)	(26,833)	(26)	-	-	(52,456)
31 դեկտեմբեր 2016թ.	3,659,922	112,271	100,126	1,927,964	89,841	1,159,169	75,972	-	579,134	7,704,399
Հաշվեկշռային արժեք										
31 դեկտեմբեր 2015թ.	31,263,329	184,204	144,551	978,829	78,452	488,798	30,806	11,925,855	135,433	45,230,257
31 դեկտեմբեր 2016թ.	32,168,780	231,424	186,240	968,387	105,760	583,949	26,467	11,925,855	123,812	46,320,674

Իջևանի մ/ճ

<i>‘000 դրամ</i>	<i>Շենքեր</i>	<i>Մեքենա- ներ և սարքավոր- ումներ</i>	<i>Տրանսպոր- տային միջոցներ</i>	<i>Արտադրական գույք, տնտեսական գույք, գործիքներ</i>	<i>Հողամասեր</i>	<i>Այլ հիմնական միջոցներ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք							
31 դեկտեմբեր 2015թ.	460,271	39,846	24,293	64,196	5,832	7,183	601,621
Ձեռք բերում	8,877	5,108	-	3,849	-	563	18,397
Դուրս գրում	-	-	-	-	-	-	-
31 դեկտեմբեր 2016թ.							
Կուտակված մաշվածություն							
31 դեկտեմբեր 2015թ.	103,771	29,756	21,466	46,641	-	5,559	207,193
Տարեկան մաշվածություն	6,030	3,900	1,658	3,774		351	15,713
31 դեկտեմբեր 2016թ.							
Հաշվեկշռային արժեք							
31 դեկտեմբեր 2015թ.	356,500	10,090	2,827	17,555	5,832	1,624	394,428
31 դեկտեմբեր 2016թ.	359,347	11,298	1,169	17,630	5,832	1,836	397,112

**«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

Մաշվածություն

<i>‘000 դրամ</i>	2016 ԵՊՀ	2016 Իջևանի մ/ճ
Ընդամենը, այդ թվում՝	915,714	15,713
• ուսումնական, գիտական նշանակության	852,345	10,934
• վարչական նշանակության	63,369	4,779

Այլ

ԵՊՀ-ում դեռևս օգտագործման մեջ գտնվող, սակայն լրիվ մաշված հիմնական միջոցների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 3,244,260 հազար դրամ:

Հիմնական միջոցների ձեռք բերման պայմանագրային հանձնառությունները կազմում են 488 հազար դրամ:

Հիմնական միջոցների սեփականության իրավունքի սահմանափակումներ չկան:

10. Ոչ նյութական ակտիվներ

Համախմբված

<i>‘000 դրամ</i>	Համակարգ- չային ծրագրեր	Լիցենզիա- ներ	Արտոնա- գրեր (հավաս- տագիր)	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք (ինքնարժեք)					
31 դեկտեմբեր 2015թ.	24,589	1,343	1,476	47,580	74,988
Ձեռք բերում	-	120	359	3,105	3,584
Դուրս գրում	-	-	-	(3,396)	(3,396)
31 դեկտեմբեր 2016թ.	24,589	1,463	1,835	47,289	75,176
Կուտակված ամորտիզացիա					
31 դեկտեմբեր 2015թ.	6,759	1,003	884	20,281	28,927
Տարեկան ամորտիզացիա	2,479	53	72	8,726	11,331
31 դեկտեմբեր 2016թ.	9,239	1,056	956	29,007	40,258
Հաշվեկշռային արժեք					
31 դեկտեմբեր 2015թ.	17,830	340	592	27,299	46,061
31 դեկտեմբեր 2016թ.	15,493	407	879	18,283	35,062

ԵՊՀ

<i>‘000 դրամ</i>	Համակարգ- չային ծրագրեր	Լիցենզիա- ներ	Արտոնա- գրեր (հավաս- տագիր)	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք (ինքնարժեք)					
31 դեկտեմբեր 2015թ.	24,250	1,343	1,426	46,205	73,224
Ձեռք բերում	-	120	359	3,105	3,584
31 դեկտեմբեր 2016թ.	-	-	-	(3,252)	(3,252)
Կուտակված ամորտիզացիա	24,250	1,463	1,785	46,058	73,556

**«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

31 դեկտեմբեր 2015թ.	6,670	1,003	884	20,006	28,563
Տարեկան ամորտիզացիա	2,480	53	72	8,175	10,780
Կուտակված ամորտիզացիա					
31 դեկտեմբեր 2016թ.	9,150	1,056	956	28,181	39,343
Հաշվեկշռային արժեք					
31 դեկտեմբեր 2015թ.	17,580	340	542	26,199	44,661
31 դեկտեմբեր 2016թ.	15,100	407	829	17,877	34,213

Ոչ նյութական ակտիվների գծով հաշվարկված ամորտիզացիան 2016թ. կազմել է 11,331 հազար դրամ և 2015թ.՝ 12,481 հազար դրամ:

Ոչ նյութական ակտիվների սեփականության իրավունքի սահմանափակումներ չկան:

Ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերման պայմանագրային հանձնառությունները կազմում են 1,934 հազար դրամ:

11. Կանխավճար ոչ ընթացիկ ակտիվների համար

<i>‘000 դրամ</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2016թ.</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2015թ.</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	8,932	278,977
• կանխավճար հիմնական միջոցների համար	8,932	278,977

12. Պաշարներ

<i>‘000 դրամ</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2016թ.</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2015թ.</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	141,737	140,704
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	132,391	135,217
շինանյութ	21,012	13,769
հումք, նյութեր	36,304	33,442
վառելանյութ	7,311	7,251
պահեստամաս	2,841	3,249
քիմիական լաբորատոր նյութեր	11,983	16,044
թանկարժեք մետաղներ	682	682
մեղալներ, պարզանշաններ	13,737	14,958
արտադրանք՝ գրքեր	24,945	28,400
սննդամթերք	2,151	11,427
• Իջևանի մ/ճ-ի գծով, որից՝	2,796	4,139
հումք, նյութեր	1,289	1,289
վառելանյութ	382	710
շինանյութ	1,104	2,112
դիպլոմներ	21	28
• ԵՊՀ Հրատարակչության գծով	6,550	1,348

13. Կանխավճար պաշարների և ծառայությունների համար

<i>Միլիոն դրամ</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2016թ.</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2015թ.</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	121,489	5,666
• ԵՊՀ-ի գծով, որից	121,115	5,626
<i>ծառայությունների ձեռքբերման համար</i>	<i>119,916</i>	<i>4,022</i>
<i>սպրանքների ձեռքբերման համար</i>	<i>830</i>	<i>1,235</i>
<i>նյութերի ձեռքբերման համար</i>	<i>369</i>	<i>369</i>
• Իջևան մ/ճ-ի գծով	1	-
• ԵՊՀ հրատարակչության գծով	373	40

14. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

<i>Միլիոն դրամ</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2016թ.</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2015թ.</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	130,974	1,137,336
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	93,665	1,109,911
<i>ուսման վարձերի գծով</i>	<i>8,238</i>	<i>188,907</i>
<i>հիմնական միջոցների վաճառքի գծով</i>	<i>-</i>	<i>821,124</i>
<i>դրամաշնորհների գծով</i>	<i>10,215</i>	<i>20,087</i>
<i>փոխհատուցումների գծով</i>	<i>33,830</i>	<i>33,830</i>
<i>հաշվեգրված տոկոսների գծով</i>	<i>29,421</i>	<i>34,268</i>
<i>այլ դեբիտորական պարտքեր</i>	<i>11,962</i>	<i>11,695</i>
• Իջևան մ/ճ-ի գծով	37,304	24,985
• ԵՊՀ հրատարակչության գծով	4	2,440

Այլ դեբիտորական պարտքերում ներառված են լրացուցիչ դասընթացների, վարձակալության և սպասարկման ծառայությունների գծով դեբիտորական պարտքերը:

15. Ավանդներ

<i>Միլիոն դրամ</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2016թ.</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2015թ.</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	430,564	307,256
• «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ ԵՊՀ	130,564	7,256
• «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ Իջևանի մ/ճ	300,000	300,000

«Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ի հետ 25.06.07թ. կնքվել է ավանդի պայմանագիր (ավանդի գումարը ավելացնելու իրավունքով) տարեկան 6,5 % տոկոսադրույքով: Ներդրման գումարը կազմել է 57,000 հազար դրամ, հետագայում ավելացվել է: Ավանդի գումարի մնացորդը 31.12.2016թ դրությամբ կազմում է 2,248,055 հազար դրամ: Դրանք ներկայացված են դրամական միջոցների մնացորդում (Ծանոթ. 16), որպես դրամական միջոցի համարժեք՝ ելնելով գումարի մարման և ավելացման հաճախականությունից:

**«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

«Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ի հետ 24.01.07թ. կնքվել է ժամկետային ավանդի պայմանագիր տարեկան 6,5 % տոկոսադրույքով: Սկզբնական ներդրման գումարը կազմել է 15,000 ԱՄՆ դոլար: Ավանդի վերադարձման ժամկետ է սահմանվել 24.01.2008թ.: Վերադարձման ժամկետը կողմերի համաձայնությամբ պարբերաբար երկարաձգվել է մինչև 27/03/2017թ: Վերջին փոփոխությամբ տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվել է 7.5 %:

«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ-ի հետ 11.02.2016թ. կնքվել է ժամկետային ավանդի պայմանագիր՝ 58,791 հազար դրամ գումարով, տարեկան 14 % տոկոսադրույքով, վերադարձման ժամկետ է սահմանվել 14.02.2017թ.: «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ-ի հետ 26.02.2016թ. կնքվել է ժամկետային ավանդի պայմանագիր՝ 125,955 Եվրո գումարով, տարեկան 6 % տոկոսադրույքով, վերադարձման ժամկետ է սահմանվել 02.03.2017թ.:

«Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ի Իջևանի մասնաճյուղում տարեկան 6,5 % տոկոսադրույքով ներդրված ավանդի նախորդ տարվա սկզբնական մնացորդը կազմել է 100,000 հազար դրամ, նախորդ տարում ավելացել է 520,000 հազար դրամով և մարվել՝ 320,000 հազար դրամով: Հաշվետու տարում նորից ներդրվել է 380,000 հազար դրամ և մարվել՝ 380,000 հազար դրամ: Տարեվերջի մնացորդը կազմում է 300,000 հազար դրամ:

16. Դրամական միջոցներ

	<i>Մնացորդ 31.12.2016թ.</i>					<i>Մնացորդ 31.12.2015թ.</i>				
	<i>ԱՄՆ</i>		<i>Շվեդ.</i>			<i>ԱՄՆ</i>		<i>Շվեդ.</i>		
	<i>Եվրո</i>	<i>դոլար</i>	<i>Ռուբլի</i>	<i>Ֆրանկ</i>	<i>‘000 դրամ</i>	<i>Եվրո</i>	<i>դոլար</i>	<i>Ռուբլի</i>	<i>Ֆրանկ</i>	<i>‘000 դրամ</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	586,986	426,762	8,649,661	19,640	3,180,954	457,244	389,751	620,466	39,056	2,901,817
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	586,986	426,762	8,649,661	19,640	2,961,159	457,244	389,751	620,466	39,056	2,769,777
դրամարկդում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բանկում՝	-	-	-	-	128,401	-	-	-	-	169,206
արժույթով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
դրամական	-	-	-	-	2,248,055	-	-	-	-	2,147,117
միջոցների	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
համարժեքներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բանկում՝	586,986	426,762	8,649,661	19,640	584,703	457,244	389,751	620,466	39,056	453,454
արտարժույթով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
• Իջևան մ/ճ-ի գծով,	-	-	-	-	217,099	-	-	-	-	128,819
որից՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
դրամարկդում	-	-	-	-	720	-	-	-	-	548
բանկում՝	-	-	-	-	216,379	-	-	-	-	128,271
արժույթով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
• ԵՊՀ	-	-	-	-	2,189	-	-	-	-	2,888
հրատարակչության	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
գծով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
• ԵՊՀ ԵՀԿ-ի գծով	-	-	-	-	507	-	-	-	-	333

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը՝ ըստ ստորաբաժանումների
000 դրամ

2016

	Համախմբված	այդ թվում			
		ԵՊՀ	Իջևան	ԵՊՀ Հրատարակչություն	ԵՊՀ ԵՀԿ
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր					
վաճառքներից	8,752,490	8,260,223	489,866	1,567	833
այլ գործունեությունից	2,089,955	2,074,146	11,697	4,111	-
նյութերի, ապրանքների ձեռք բերումից	(171,388)	(153,271)	(17,452)	(665)	-
աշխատանքների, ծառայությունների ձեռք բերումից	(874,398)	(854,404)	(18,056)	(1,781)	(157)
վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(7,150,985)	(6,772,817)	(366,266)	(11,401)	(501)
շահութահարկ	(876,000)	(865,000)	(11,000)	-	-
այլ հարկեր, պարտադիր վճարներ	(41,676)	(35,195)	(865)	(5,616)	-
այլ	(755,375)	(745,065)	(10,053)	(257)	-
Գործառնական գործունեությունից դրամական գուտ հոսքեր	972,623	908,617	77,873	(14,042)	175
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր					
հիմնական միջոցների վաճառքից	823,744	823,744	-	-	-
տոկոսների ստացումից	379,872	357,980	21,892	-	-
ավանդների տրամադրումից	(503,305)	(123,305)	(380,000)	-	-
տրամադրված ավանդների մարումից	380,000	-	380,000	-	-
հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումից	(1,765,922)	(1,754,437)	(11,485)	-	-
Ներդրումային գործունեությունից դրամական գուտ հոսքեր	(685,610)	(696,017)	10,407	-	-
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր	-	-	-	-	-
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական գուտ հոսքեր	-	-	-	-	-
Ընդամենը դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	287,012	212,599	88,280	(14,042)	175
արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ	(7,875)	(7,875)	-	-	-
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 1 հունվարի	2,901,817	2,815,562	128,819	(42,896)	332
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,180,954	3,020,286	217,099	(56,938)	507

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը՝ ըստ ստորաբաժանումների

2015

000 դրամ

	Համախմբված	աղյ թվում			
		ԵՊՀ	Իջևան	ԵՊՀ Հրատարակչություն	ԵՊՀ ԵՀԿ
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր					
վաճառքներից	8,496,868	8,035,368	448,200	13,300	-
այլ գործունեությունից	1,760,701	1,759,861	840	-	-
նյութերի, ապրանքների ձեռք բերումից	(189,068)	(168,804)	(20,264)	-	-
աշխատանքների, ծառայությունների ձեռք բերումից	(775,809)	(747,126)	(18,535)	(10,148)	-
վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(7,074,887)	(6,719,803)	(345,226)	(9,858)	-
շահութահարկ	(249,900)	(235,000)	(14,900)	-	-
այլ հարկեր, պարտադիր վճարներ	(441,551)	(437,023)	(590)	(3,938)	-
այլ	(674,400)	(663,916)	(10,484)	-	-
Գործառնական գործունեությունից դրամական գուտ հոսքեր	851,954	823,557	39,041	(10,644)	-
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր					
հիմնական միջոցների վաճառքից	1,343,170	1,343,170	-	-	-
տոկոսների ստացումից	174,424	147,370	27,054	-	-
ավանդների տրամադրումից	(520,000)	-	(520,000)	-	-
տրամադրված ավանդների մարումից	320,000	-	320,000	-	-
հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումից	(1,191,861)	(1,180,255)	(10,231)	(1,375)	-
Ներդրումային գործունեությունից դրամական գուտ հոսքեր	125,733	310,285	(183,177)	(1,375)	-
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր					
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական գուտ հոսքեր	-	-	-	-	-
Ընդամենը դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	977,687	1,133,842	(144,136)	(12,019)	-
արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ	(33,662)	(33,662)	-	-	-
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 1 հունվարի	1,957,792	1,715,381	272,955	(30,877)	333
Դրամական միջոցների մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,901,817	2,815,561	128,819	(42,896)	333

17. Այլ ընթացիկ ակտիվներ

<i>000 դրամ</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2016թ.</i>	<i>Մնացորդ 31.12.2015թ.</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	6,227	7,313
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	6,192	7,278
<i>առհաշիվ անձանց տրված գումարների գծով</i>	<i>5,807</i>	<i>6,514</i>

18. Սեփական կապիտալ

Սեփական կապիտալը (զուտ ակտիվները) ձևավորված է չբաշխված շահույթից (վնասից) և պահուստային կապիտալից (հիմնադրամից):

Չբաշխված շահույթ

Այս հոդվածում ներառվել են

- հաշվետու տարվա զուտ շահույթը՝ 1,157,645 հազար դրամ,
- նախորդ տարիների չբաշխված շահույթը՝ 39,671,696 հազար դրամ:

Պահուստային կապիտալ

Կազմակերպությունը, կանոնադրությամբ սահմանված կարգով, ստեղծել է պահուստային կապիտալ, որը կազմում է 169,894 հազար դրամ: Հաշվետու տարում պահուստային կապիտալի փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

Սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը՝ ըստ ստորաբաժանումների

<i>000 դրամ</i>	<i>Չբաշխված շահույթ</i>	<i>Պահուստային կապիտալ</i>	<i>Ընդամենը</i>
<u>Համախմբված</u>			
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014	39,141,377	169,894	39,311,271
Զուտ շահույթ	530,318	-	530,318
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-
<i>Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկերի</i>	<i>530,318</i>	<i>-</i>	<i>530,318</i>
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015	39,671,695	169,894	39,841,589
Զուտ շահույթ	<i>1,157,647</i>	-	<i>1,157,647</i>
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-
<i>Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկերի</i>	<i>1,157,647</i>	<i>-</i>	<i>1,157,647</i>
	40,829,342	169,894	40,999,236
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016			
<u>ԵՊՀ</u>			
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014	38,431,362	169,894	38,601,256
Զուտ շահույթ	540,472	-	540,472
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկերի	540,472		540,472
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015	38,971,834	169,894	39,141,728
Զուտ շահույթ	1,087,016		1,087,016
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-		-
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկերի	1,087,016		1,087,016
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016	40,058,850	169,894	40,228,744
Իջևանի մ/ճ			
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2014	707,996		707,996
Զուտ շահույթ	(10,280)	-	(10,280)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկերի	(10,280)	-	(10,280)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015	697,716	-	697,716
Զուտ վնաս	70,823	-	70,823
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք՝ առանց հարկերի	70,823	-	70,823
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016	768,539	-	768,539

19. Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Այս հոդվածում ներառվել են անհատույց անժամկետ օգտագործման իրավունքով ԵՊՀ-ին տրամադրված անշարժ գույքի, անհատույց սեփականության իրավունքով ստացված այլ հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքները հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

20. Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր

‘000 դրամ	Մնացորդ 31.12.2016թ.	Մնացորդ 31.12.2015թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	68,358	59,478
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	65,335	57,612
նյութերի ձեռքբերումից	65	67
ծառայությունների ձեռքբերումից, որից՝	62,848	41,398
կապակցված կողմերի գծով	-	2,441
հիմնական միջոցների գծով	488	14,223
ոչ նյութական ակտիվների գծով	1,934	1,924
• Իջևանի մ/ճ-ի գծով	2,073	1,804
• ԵՊՀ հրատարակչության գծով	950	62

21. Կանխավճար ծառայությունների համար

‘000 դրամ	Մնացորդ	Մնացորդ
-----------	----------------	----------------

**«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

	31.12.2016թ.	31.12.2015թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	1,143,444	1,263,788
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	1,061,921	1,189,504
ուսուցման ծառայության համար	1,051,659	1,172,279
այլ ծառայությունների համար	10,262	17,225
• Իջևանի մ/ճ-ի գծով	80,759	74,184
• ԵՊՀ հրատարակչության գծով	764	100

22. Այլ հարկեր և պարտադիր վճարներ

<i>‘000 դրամ</i>	Մնացորդ 31.12.2016թ.		Մնացորդ 31.12.2015թ.	
	կանխավճար	պարտա- վորություն	կանխավճար	պարտա- վորություն
Ընդամենը, այդ թվում՝	138,905	148,593	4,294	166,405
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	138,561	147,333	4,226	163,879
սոց. ապահովության վճար	-	9,915	-	5,623
եկամտային հարկ	-	137,418	-	156,462
ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ	1,632	-	-	993
ԱԱՀ	132,836	-	1,643	-
գույքահարկ	109	-	-	580
հողի հարկ	893	-	-	221
այլ վճարների գծով	3,091	-	2,583	-

23. Աշխատավարձի և այլ կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտավորություն

<i>‘000 դրամ</i>	Մնացորդ 31.12.2016թ.	Մնացորդ 31.12.2015թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	198,599	206,516
• աշխատավարձի գծով	53	985
• կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով	198,546	205,531

24. Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

Այս հոդվածում ներառվել են ԵՊՀ-ին տրամադրված շնորհների գծով դրամական միջոցների հաշվեկշռային արժեքները հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

25. Այլ պարտավորություններ

<i>‘000 դրամ</i>	Մնացորդ 31.12.2016թ.	Մնացորդ 31.12.2015թ.
Ընդամենը, այդ թվում՝	1,177	1,195
• արհմիության գծով	-	373
• գործառնական վարձակալության գծով	1,177	822

26. Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը՝ ըստ ստորաբաժանումների և դուստր
ընկերությունների
ՊՈՈ դրամ

	<i>Համախմբված</i>	<i>այդ թվում</i>			
		<i>ԵՊՀ</i>	<i>Իջևան</i>	<i>ԵՊՀ հրատա- րակչություն</i>	<i>ԵՊՀ ԵՀԿ</i>
Հասույթ	8,831,295	8,341,979	483,480	5,003	833
Վաճառքի ինքնարժեք	(6,761,671)	(6,497,704)	(260,481)	(2,985)	(501)
Համախառն շահույթ	2,069,624	1,844,275	222,999	2,018	332
Այլ եկամուտներ (ծախսեր)	(250,168)	(251,522)	1,354	-	-
Իրացման ծախսեր	(7,184)	(7,027)	(157)		
Վարչական ծախսեր	(751,055)	(597,963)	(150,567)	(2,011)	(514)
Գործառնական շահույթ	1,061,217	987,763	73,629	7	(182)
Ֆինանսական եկամուտներ	387,346	353,134	34,212	-	-
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս	(9,534)	(9,534)	-	-	-
Շահույթը մինչև հարկումը	1,439,029	1,331,362	107,841	7	(182)
Շահութահարկի գծով ծախս	(281,383)	(244,346)	(37,018)		(19)
Զուտ շահույթ	1,157,645	1,087,016	70,823	7	(201)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	1,157,645	1,087,016	70,823	7	(201)

26. Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը՝ ըստ ստորաբաժանումների և դուստր
ընկերությունների
՝000 դրամ

2015

	<i>Համախմբված</i>	<i>այդ թվում՝</i>			
		<i>ԵՊՀ</i>	<i>Իջևան</i>	<i>ԵՊՀ հրատա- րակչություն</i>	<i>ԵՊՀ ԵՀԿ</i>
Հասույթ	8,749,841	8,296,931	439,316	13,594	-
Վաճառքի ինքնարժեք	(6,773,918)	(6,515,292)	(251,086)	(7,540)	-
Համախառն շահույթ	1,975,923	1,781,639	188,230	6,054	-
Այլ եկամուտներ (ծախսեր)	(568,338)	(491,851)	(76,487)	-	-
Իրացման ծախսեր	(5,119)	(4,890)	(229)	-	-
Վարչական ծախսեր	(774,267)	(630,633)	(137,706)	(5,926)	(2)
Գործառնական շահույթ	628,199	654,265	(26,192)	128	(2)
Ֆինանսական եկամուտներ	200,896	172,875	28,021	-	-
Փոխարժեքային տարբերությունից վնաս	(33,622)	(33,622)	-	-	-
Շահույթը մինչև հարկումը	795,473	793,518	1,829	128	(2)
Շահութահարկի գծով ծախս	(265,153)	(253,047)	(12,109)	-	-
Զուտ շահույթ	530,320	540,471	(10,280)	128	(2)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	530,320	540,471	(10,280)	128	(2)

27. Հասույթ

<i>‘000 դրամ</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	8,831,295	8,749,841
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	8,341,979	8,296,931
եկամուտներ վճարովի ուսուցման ծառայությունից	6,608,125	6,575,315
եկամուտներ բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտ. ծրագրերից (նպաստներ)	1,535,942	1,493,183
լրացուցիչ կրթական դասընթացներից	122,243	148,848
ուսումնաարտադրական բազաների ծառ-ից	24,493	19,458
հյուրերի տան և հանրակացարանային ծառ-ից	-	30,426
եկամուտներ ատամնաբուժական ծառ-ից	11,450	12,653
ընդունելության քննություններից	9,002	7,215
փաստաթղթերի ձևակերպումից	3,400	3,564
• Իջևիան մ/ճ-ի գծով, որից՝	483,480	439,316
եկամուտներ վճարովի ուսուցման ծառայությունից	393,810	359,367
եկամուտներ բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտ. ծրագրերից (նպաստներ)	89,670	77,350
• ԵՊՀ հրատարակչության գծով	5,003	13,594
• ԵՊՀ ԵՀԿ	833	-

28. Վաճառքի ինքնարժեք

<i>‘000 դրամ</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Ընդամենը, այդ թվում՝	(6,761,671)	(6,773,918)
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	(6,497,704)	(6,515,292)
աշխատանքի վարձատրություն	(5,212,322)	(5,170,877)
մաշվածություն (ամորտիզացիա)	(567,461)	(555,553)
կոմունալ ծախսեր	(356,901)	(360,277)
նյութեր	(48,238)	(65,211)
տրանսպորտային ծախսեր	(40,550)	(44,878)
գործուղման ծախսեր	(21,586)	(23,360)
նորոգման ծախսեր	(15,749)	(24,450)
փոստի և հեռահաղ-ն ծախսեր	(9,338)	(23,923)
տպագրական ծախսեր	(12,112)	(10,122)
գրասենյակային ծախսեր	(17,094)	(21,576)
կրթաթոշակի ծախսեր	(12,489)	(12,344)
ուսումնական միջոցառում-ի ծախսեր	(10,025)	(12,654)
պրակտիկայի կազմ. ծախսեր	(11,169)	(11,384)
թերթեր, ամսագրեր	(8,974)	(6,384)
այլ ծառայություններ	(103,842)	(111,342)
• Իջևանի մ/ճ-ի գծով, որից՝	(260,481)	(251,086)
աշխատանքի վարձատրություն	(228,077)	(219,551)
մաշվածություն (ամորտիզացիա)	(10,934)	(10,710)

**«Երևանի պետական համալսարան» Հիմնադրամի
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ**

կոմունալ ծախսեր	(8,566)	(8,636)
նորոգման, սպասարկման ծախսեր	(4,532)	(2,183)
տրանսպորտային ծախսեր	(2,844)	(3,875)
• ԵՊՀ հրատարակչության գծով	(2,985)	(7,540)
• ԵՊՀ ԵՀԿ	(501)	-

29. Այլ եկամուտներ (ծախսեր)

ՊՈՈ ՊՐԱՄ	2016			2015		
	Եկամուտ	Ծախս	Արդյունք	Եկամուտ	Ծախս	Արդյունք
Ընդամենը, այդ թվում՝	2,075,271	(2,325,439)	(250,168)	3,750,221	(4,318,559)	(568,338)
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	2,064,452	(2,315,974)	(251,522)	3,730,013	(4,221,864)	(491,851)
եկամ. վերաբերող շնորհներից	1,744,112	(1,760,926)	(16,814)	1,604,218	(1,570,867)	33,351
տարածքի	755	-	755	1,907	-	1,907
վարձակալությունից փոխհատուցումներից,	7,593	(110,000)	(102,407)	10,186	(19,490)	(9,304)
ճշգրտումից,						
պարտքերի դուրսգրումից						
ակտիվների	9,335	(10,455)	(1,120)	1,803,225	(2,158,788)	(355,563)
վաճառքից (օտար-ից)						
ակտիվների	302,657	(330,003)	(27,346)	309,428	(261,605)	47,823
վերաբերող շնորհներից						
անհատույց տրված	-	(104,590)	(104,590)	-	(200,041)	(200,041)
ակտիվներ						
• Իջևանի մ/ճ-ի գծով, որից՝	10,819	(9,465)	1,354	20,208	(96,695)	(76,487)
եկամ. վերաբերող շնորհներից	9,904	(9,455)	449	9,638	(8,802)	836
կրթաթոշակ						
ակտիվների	882	(3)	879	869	-	869
վերաբերող շնորհներից						
դիպլոմների	33	(7)	26	441	(441)	-
վաճառքից						
ճշգրտումներից	-	-	-	9,260	(87,104)	(77,844)

30. Շահութահարկ

ՊՈՈ ՊՐԱՄ	2016	2015
• շահույթ (վնասում) ճանաչված շահութահարկի գումար, այդ թվում՝	(281,383)	(265,153)
• ԵՊՀ-ի գծով, որից՝	(244,346)	(253,047)
◦ ընթացիկ հարկի գծով	(290,533)	(582,586)
◦ հետաձգված հարկի գծով	46,187	329,539

ԵՊՀ

ՄՈՈ ղրամ

Հարկի գործող միջին դրույքի և

հարկի կիրառվող դրույքի թվային համադրում

	2016	2015
Հարկի կիրառվող դրույք	20%	20%
Շահույթը մինչև հարկումը	1,331,362	793,518
Զնվազեցվող ծախսեր/չհարկվող եկամուտներ	121,303	
		2,119,412
Հարկվող շահույթը	1,452,665	2,912,930
Ընթացիկ հարկ	290,533	582,586
Հարկի գործող միջին դրույքը	22%	73%

Հետաձգված հարկ

ԵՊՀ

ՄՈՈ ղրամ

	Ծանոթ.	31.12.2016		
		Հաշվեկշռա- յին արժեք	Հարկային բազա	(+) Հարկվող ժամանակվոր տարբերություն (-) Նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերություն
Հիմնական միջոցներ	9	34,394,819	5,795,011	28,599,807
Աշխատավարձի և այլ կարճ.հատուցումների գծով պարտավորություն	23	188,683	159	(188,524)
Ընդամենը				28,411,284
Հարկի դրույքը				20%
Հետաձգված հարկային պարտավորություն				5,682,257

ՄՈՈ ղրամ

	Ծանոթ.	31.12.2015		
		Հաշվեկշռա- յին արժեք	Հարկային բազա	(+) Հարկվող ժամանակվոր տարբերություն (-) Նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերություն
Հիմնական միջոցներ	9	33,304,402	4,466,570	28,837,832
Աշխատավարձի և այլ կարճ.հատուցումների գծով պարտավորություն	23	196,600	985	(195,615)
Ընդամենը				28,642,217
Հարկի դրույքը				20%

Հետաձգված հարկային
պարտավորություն

5,728,443

«Հիմնական միջոցներ» հոդվածում ժամանակավոր տարբերությունը առաջացել է ֆինանսական և հարկային հաշվառման նպատակով տարբեր օգտակար ծառայություններ սահմանելուց և ՀՀՄՄ-երին անցման ամսաթվի դրությամբ իրականացված վերագնահատումներից:

«Աշխատավարձի և այլ կաճրաժամկետ հատուցումների գծով պարտավորություն» հոդվածում ժամանակավոր տարբերությունը առաջացել է աշխատակիցների կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով:

Չկան որևէ նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերություններ, չօգտագործված հարկային վնասներ և չօգտագործված հարկային զեղչեր, որոնց համար ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվել որևէ հետաձգված հարկային ակտիվ:

31. Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախսերի բաժանումը (վերլուծումը)՝ ծախսերի ըստ բնույթի դասակարգմամբ

ԵՊՀ

<i>000 դրամ</i>	<i>Ծանոթ.</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Հասույթ	27	8,341,979	8,296,931
Գործառնական այլ եկամուտներ	29	2,064,452	3,730,013
Պատրաստի արտադրանքի և անավարտ արտադրանքի պաշարների փոփոխություններ		1,524	(18,450)
Օգտագործված հումք և նյութեր		(178,205)	(180,308)
Աշխատավարձ և կարճ. այլ հատուցումներ		(6,786,861)	(6,726,457)
ՀՄ-ների մաշվածություն	9	(915,714)	(896,396)
ՈՆԱ-ների ամորտիզացիա	10	(10,780)	(12,207)
Գործառնական այլ ծախսեր		(1,528,633)	(3,538,861)
Գործառնական շահույթ		987,763	654,265
Ֆինանսական եկամուտներ		353,134	172,875
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ (վնաս)		(9,534)	(33,622)
Շահույթը մինչև հարկումը		1,331,362	793,518
Շահութահարկի գծով ծախս	30	(244,346)	(253,047)
Զուտ շահույթ		1,087,016	540,471

32. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման նպատակները և քաղաքականությունը

Կազմակերպության հիմնական ֆինանսական պարտավորությունները առևտրական կրեդիտորական պարտքերն են: Ֆինանսական պարտավորությունների հիմնական նպատակն է Կազմակերպության գործառնականությունների ֆինանսավորումը: Կազմակերպությունը ունի առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր, դրամական միջոցներ:

Կազմակերպությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերի: Կազմակերպության ղեկավարությունը վերահսկում է այդ ռիսկերի կառավարման գործընթացը: Կազմակերպությունը չի հեջավորում իր ենթարկվածությունը այդ ռիսկերին:

Պարտքային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի մի կողմը իր պարտականությունների չկատարմամբ մյուս կողմի համար կառաջացնի ֆինանսական կորուստ: Կազմակերպությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկին՝ կապված գործառնական գործունեության (հիմնականում առևտրական դեբիտորական պարտքեր) հետ:

Վաճառքների գծով պարտքային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է հաշվապահության և ուսումնական վարչության կողմից: Դեբիտորական պարտքերի գծով իրականացվում է կանոնավոր մոնիտորինգ: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացվում է բոլոր դեբիտորների համար արժեզրկման (անհավաքագրելիության) ստուգում՝ անհատական հիմունքով: Հաշվարկները սահմանվում են անցյալում փաստացի կրած վնասների հիման վրա: Պարտքերի համար ապահովություն չի պահանջվում: Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Առևտրական դեբիտորական պարտքերի ռիսկի համակենտրոնացումը գնահատվում է ցածր:

Իրացվելիության ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ Կազմակերպությունը դժվարություններ կունենա իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Կազմակերպությունը իրականացնում է դրամական միջոցների դեֆիցիտի ռիսկի նկատմամբ վերահսկողություն՝ օգտագործելով շարունակական իրացվելիությունը պլանավորելու գործիքը: Կազմակերպության նպատակն է պահպանել ֆինանսավորման շարունակականության և ճկունության միջև հավասարակշռությունը:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները հավասար են չգեղչված պայմանագրային վճարումներին:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների մարման վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվություն՝ հիմնված չգեղչված պայմանագրային վճարումների վրա:

31.12.2016թ.	Ցպահանջ	մինչև 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ընդամենը
Փոխառություններ	-	-	570	570
Առևտրական	-	68,358	-	68,358
կրեդիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	-	352,965	-	352,965

31.12.2015թ.	Ցպահանջ	մինչև 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ընդամենը
Փոխառություններ	-	-	470	470
Առևտրական	-	59,478	-	59,478
կրեդիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	-	795,953	-	795,953

Շուկայական ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է երեք տեսակի ռիսկ՝ արժույթային ռիսկ, տոկոսադրույքային ռիսկ և այլ գնային ռիսկ: Շուկայական ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքները ներառում են գնումների գծով կրեդիտորական պարտքերը, վաճառքների գծով դեբիտորական պարտքերը, դրամական միջոցները:

Արժույթային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության ռիսկին ենթարկվում են դրամական միջոցները: Գնումների հետ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

կապված պարտքերի գծով կազմակերպությունը չի ենթարկվում արժույթային ռիսկին, որովհետև դրանք գնանշված են ֆունկցիոնալ արժույթով:

Արժույթները, որոնք հիմնականում առաջացնում են նման ռիսկ, հետևյալն են՝ ԱՄՆ դոլար, Եվրո, Ռուբլի:

Հիմնադրամը ունի արտարժույթով գնանշված հետևյալ ֆինանսական գործիքները.

<i>Հոդված</i>	<i>USD</i>		<i>EUR</i>		<i>RUB</i>	
	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Ընթացիկ ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ	426,762	389,751	712,941	457,244	8,649,661	620,466
Ընթացիկ պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշիռ	426,762	389,751	712,941	457,244	8,649,661	620,466

Աղյուսակում ներկայացված է ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, Ռուբլու փոխարժեքների հնարավոր փոփոխության նկատմամբ զգայունությունը՝ այլ փոփոխականների հաստատուն լինելու դեպքում: Կազմակերպության նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցությունը պայմանավորված է դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքների փոփոխություններով: Այլ արժույթների փոփոխությունների նկատմամբ Կազմակերպության ենթարկվածությունը էական չէ:

	ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի փոփոխություն	Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցությունը ('000 դրամ)
2016թ.	+5%/-5%	(10,326)/10,326
2015թ.	+5%/-5%	(9,427)/9,427
	Եվրոյի փոխարժեքի փոփոխություն	Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցությունը ('000 դրամ)
2016թ.	+6%/-6%	(21,910)/21,910
2015թ.	+6%/-6%	(14,504)/14,504
	Ռուբլու փոխարժեքի փոփոխություն	Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցությունը ('000 դրամ)
2016թ.	+11%/-11%	(7,498)/7,498
2015թ.	+11%/-11%	(452)/452

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն՝ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ՀՀ դրամով կարճաժամկետ ներդրումները 14 տոկոս ֆիքսված տոկոսադրույթով են և տոկոսադրույքի փոփոխությունների չեն ենթադրվում:

Այլ գնային ռիսկ

Այն բանի ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայական գների փոփոխությունների (բացի տոկոսադրույքային ռիսկից և արժութային ռիսկից առաջացողներից) արդյունքում, անկախ այն բանից, թե այդ փոփոխությունները պայմանավորված են առանձին ֆինանսական գործիքին կամ դրա թողարկողին հատուկ գործոններով, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր նմանատիպ ֆինանսական գործիքների վրա ազդող գործոններով: Այլ գնային ռիսկերի ազդեցությունը էական չէ:

33. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

Կապակցված կողմերի փոխհարաբերությունների բնույթը

Անվանումը	Բնույթը
Դուստր կազմակերպություն	«ԵՊՀ հրատարակչություն» ՍՊԸ «ԵՊՀ երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ և «ԵՊՀ ուսանողական ծառայություններ» ՍՊԸ (գրանցվել է 14.03.2016թ.):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

«ԵՊՀ հրատարակչություն» ՍՊԸ

*Կրեդիտորական պարտքեր ծառայությունների
գծով*

<i>Մնացորդ 31.12.2015թ.</i>	2,440
<i>Ավելացում</i>	10,903
<i>Նվազեցում</i>	(13,343)
<i>Մնացորդ 31.12.2016թ.</i>	-

Առանցքային կառավարչական անձնակազմին հատուցումներ

Առանցքային կառավարչական անձնակազմին կարճաժամկետ հատուցումները (աշխատավարձ) 2016թ. կազմել է 71,044 հազար դրամ և 2015թ.՝ 55,042 հազար դրամ: Առանքային կառավարչական անձնակազմին այլ հատուցումներ չեն եղել:

34. Պայմանական պարտավորությունները, պայմանականությունները և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունները

Բիզնես միջավայր

Հայաստանի Հանրապետությունը գտնվում է քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունների փուլում: Չկան բիզնեսի և վերահսկողական այնպիսի զարգացած ենթակառուցվածքներ, ինչպիսիք կան ավելի հասուն շուկայական տնտեսություններում: Ավելին, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաների գործունեությունը և վերջիններս ոչ միշտ են ճիշտ արտացոլում ֆինանսական գործիքների արժեքը: Հետագա տնտեսական աճի հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է և տարածաշրջանային անկայունությունը: Աղքատության մակարդակը շարունակում է բարձր մնալ, ինչն ազդում է համընդհանուր գնողունակության և պահանջարկի վրա:

Ապահովագրություն

ՀՀ-ում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում: Ներմուծվում են զարգացած երկրներում վաղուց կիրառելի ապահովագրական գործիքներ:

Հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ Կազմակերպությունը իրականացրել է ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ):

Քանի դեռ չի իրականացված ակտիվների ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական արդյունքների վրա:

35. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ճշգրտող դեպքեր կամ էական չճշգրտող դեպքեր տեղի չեն ունեցել հաշվետու ամսաթվից (31.12.2016թ) հետո մինչև վավերացման ամսաթիվը (23.03.2017թ.): ընկած ժամակահատվածում:

36. Ֆինանսական հաշվետվությունների վավերացում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են հրապարակման համար 2017թ. մարտի 23-ին՝ ռեկտոր Ա.Միմոնյանի և գլխավոր հաշվապահ Ռ.Գրիգորյանի կողմից:

Ռեկտոր

Ա.Միմոնյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ռ.Գրիգորյան

